

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba« naroč-
nina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Domoljuba«,
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Volitve v pridobninske komisije.

Dne 15. novembra bodo po vsej Sloveniji razen Prekmurja nadomestne volitve članov in namestnikov v komisijo za priredbo občne pridobnine. Izvoliti bo treba v območju vsakega davčnega okrajnega oblastva toliko članov tretjega in četrtega razreda, kolikor jih je umrlo oziroma so po izrebu odpadli. Zadevni razglasi so objavljeni po vseh občinah, davčnih uradih in davčnih okrajnih oblastvih. Davčni zavezanci prvega in drugega razreda pa volijo samo v Ljubljani oziroma v Mariboru. Za mlade obrtnike in trgovce po deželi je torej, da se zanimajo za tretji in četrty razred.

Navadni naši davkoplačevalci volitve v davčne komisije vseh vrst preveč zanemarljajo. Danes, ko kmet in mali obrtnik tičita v dolgovihs vsled previsokih davkov, bi bilo zanemarjanje te dolžnosti toliko bolj napačno. Zato opozarjamo vse trgovce in obrtnike, da se polnoštevilno udeleže in odposljejo v komisijo može svojega zaupanja, take, ki se bodo zavedali velike važnosti in odgovornosti, ki jo s tem prevzamejo kot zastopniki davkoplačevalcev. Ne mislimo, da pridobninske komisije niso važne, ker pridobnina sama na sebi morda ni najhujši davek med mnogimi, ki danes nas tlačijo. Pozabiti namreč ne smemo, da komisije za občno pridobnino določijo dva člana, ki sodelujeta pri odmeri davka na posloven promet. Vpliv pridobninske komisije pri odmeri tega davka se bo po vsej verjetnosti še povečal in razširil. Če vse to uvažujemo, menda ne bo več izgovora, da volitve v pridobninske komisije niso važne.

Pod vplivom liberalnih podeželskih magnatov je bil izpremenjen volilni red za te komisije tako, da je treba sedaj voliti osebno in ustno na sedežu davčnega urada. Na to prav posebno opozarjamo. Mnogi podeželski obrtniki in trgovci namreč še vedno pričakujejo, da bodo dobili volilne legitimacije in glasovnico in da volijo lahko po pošti. To je sedaj izključeno. Vsakdo mora osebno na sedež davčnega urada in tam ustno oddati svoj glas, s tem, da pove ime in natančen naslov kandidatov in namestnikov. Liberalci so s tem hoteli našim

podeželskim obrtnikom in trgovcem otežkočiti volitev, da bi volili samo njihovi ljudje, kolikor jih je v mestih in trgih, kjer so sedeži davčnih uradov. S tem so liberalci tudi pokazali, kako zelo važno so zanje te volitve. Naši trgovci in obrtniki bodo njihove račune preprečili samo s tem, da gredo vsi volit.

Kakor smo v začetku omenili, bodo volitve 15. novem. 1925 od osme do trinajste ure, to je do ene popoldne. Volilno pravico ima vsak moški in ženska, ki ima kak obrtni list in plačuje pridobnino.

Zaupniki po posameznih okrajih so že prejeli tozadevna navodila. Obrtniki in trgovci v vsakem okraju se dogovorite glede kandidatov, da boste enotno nastopali. Če je v kakem okraju primerno, da se sporazumete tudi z davčnimi zavezanci nasprotnih političnih strank, napravite to s primerno previdnostjo, da bodo koristili vseh davkoplačevalcev primerno zaščitene. Kjerkoli pa bi bilo kako razgovarjanje z nasprotniki škodljivo, naj naši može volijo zastopnike svojega zaupanja.

Z zavednim in odločnim nastopom pri nedeljskih volitvah v pridobninsko komisijo, morajo slovenski davkoplačevalci pokazati, kako visoko cenijo svoje zastopstvo v davčni upravi.

Kdo je kriv?

Demokratje za centralizem.

Samega navdušenja za jugoslovanski narod so prekipovali takozvani samostojni demokratje Žerjavovega kova od prevrata dalje. Kaj je zrastle iz tega praznega navdušenja? Gorje centralizmu, ki danes gospodarsko uničuje naše pokrajine.

Spomnimo samo na par dogodkov iz polpretekle dobe. Še predno je bila izglasovana usodna vidovdanska centralistična ustava, je bila vlada, v kateri so sedeli naši liberalci in katera je zamenjala štiri naše krone za en dinar. Prav tisti liberalci, ki danes tako radi pišejo navdušene članke o propadanju slovenskega gospodarstva, so bili takrat na vladi. In vendar so liberalci sami sodelovali pri prvem vzroku tega propadanja, pri naredbi: 4 krone za en dinar. Kar niso mogli sami, so dosegli s pomočniki.

Pa so prišle volitve 1920 za ustavno skupščino. Demokratje so vedeli, da sami malo opravijo proti avtonomistični SLS, zato so pomagali ustanoviti Samostojno kmetско stranko, da bi kmete zmotili in odvrnili od SLS in od avtonomije. Res se je zgodilo, da so samostojneži glasovali za centralizem in s tem za več let gospodarsko spravili našo deželo v odvisnost od volje Belgrajske narodne skupščine. Kar niso mogli sami doseči, to se jim je posrečilo po nespameti samostojnežev. Narodna skupščina, kamor vsi Slovenci volimo 26 poslancev, nalaga vse davke. Vseh poslancev pa je 315, torej vsak lahko z lahkoto uvidi, če primerja ti dve številki, kaj so storili tisti, ki so s svojim glasovanjem za nekaj let pokopali avtonomno Slovenijo, kjer bi sami v svojem lastnem proračunu določali izdatke in dohodeke naše dežele, zdaj pa nam nalaga davke 289 neslovenskih poslancev, katerim se vedno pridruži še kakšen slovenski poslanec, ki pa ni član SLS.

Glasovali za nove davke.

Potem pa so sedeli liberalci cela leta v vladi in mirno gledali, kako je propadala v centralistični državi Slovenija. Slovenski kmet je vsak dan bolj čutil, da ni v vladi nikogar, ki bi razumeval njegove potrebe. Carinska tarifa, o kateri je zadnjič v »Domoljubu« pisal poslanec Pušenjak, je žalostna priča za to. Dr. Žerjav je sedel v ministrstvu v najodločilnejših časih. Sedel pod P. P. vlado, predno je prišla vlada Davidovič, sedel po njenem padcu in pred volitvami letošnjega leta in sedel po volitvah do julija. V dvanajstih t. j. v času nem proračunu so pritiskali z vedno večjim in vedno novimi davki. Osebna dohodnina je postala neznosna, davek na ročno delo je pritisnil delavca in kmeta, davčne oblasti so zlasti v Sloveniji navijale davčni vijak, dr. Žerjavu pa je bilo v vladi predbro, da bi radi tega izstopil iz ministrstva. Ko je Davidovičeva vlada hotela v novem proračunu za leto 1925 zvišati najmanjši obdavljivi dohodek (eksistenčni minimum) pri osebni dohodnini na 20.000 dinarjev in bi tako ta davek plačali samo bogatini, takrat so delali liberalci z vso paro, da so vrgli Davidoviča in spet upostavili Pašiča.

Kdo je torej kriv našega propadanja?

To je bilo gospodarsko delo teh ljudi. Tako se uničuje danes vse naše gospodarsko življenje. Trpe ne samo naši pristaši, že tudi mnogi od tistih nasprotnikov, ki so se navduševali za centralizem in demokrate, niso pa mislili, kam to pripelje. Naša stranka je vedno svarila in kazala na strašne posledice. Niso verjeli, danes zato trpe, ker niso poslušali, prizadeti pa je zraven na tisoče nedolžnih. Mnogo nasprotnikov danes spregleduje in vidi, kje je iskati glavnega krivca, nekatere pa je boj proti »klerikalizmu« tako oslepil, da ne vidijo, če jim tudi slečejo suknjo s telesa. Ti slepci potem vpijejo, da bi odvrnili krivdo od demokratov, da je vsega kriva naša stranka, ko vendar noben naš poslanec ni glasoval od sprejete ustave dalje za noben davek.

Pes liže roko, ki ga tepe.

Škoda bi bilo prostora, da bi še nadalje obravnavali krivdo liberalcev nad Slovenijo, vendar moramo zaznamenovati še en žalosten pojav. Sedaj, ko Pašič ne rabi več Zerjavovih demokratov, jih je vrget iz vlade, kakor se zavrže izžeta limona. Toda še ne nehajo proslavljati Pašiča, še se mu klanjajo v svojih listih in po Belgradu. Kot kako dragocenost je prineslo ljubljansko »Jutro« sliko tega starega Slovence tako nenaklonjenega voditelja srbskih radikalov. Hlapčevskih duš znamenje je, da poljubljajo palico, ki jih tepe. Tako delajo liberalci, dasi vidijo, kam je pripeljalo Slovenijo hlapčevanje velesrbski misli, ki noče upoštevati vseh pokrajin države kot enakopravne. In zakaj delajo to? Samo zato, da bi jim Pašič pustil na Slovenskem preganjanje po mili volji, kar je krščanskega. Da rešijo slovensko svobodomiselstvo pred propadom, mirno gledajo, kako davčne oblasti rubijo, kako se množi število brezposelnih, kako mora naš kmet vse poceni prodati in vse drago kupiti.

Račun na neumnost starih liberalcev.

Da bi vsaj malo ometili svoje pristaše, ki se počasi brihtajo in spoznavajo, kam so se dali speljati, je treba bruhati ogenj in žveplo na SLS. Ni je tako neumne, da je ne bi priobčili v svojih listih, če le mislijo, da škoduje naši stranki. Na Grosupljem so n. pr. imeli volitev župana. Dvigne se »Jutrova« naročnik in demokrat najboljšega kova ter predlaga zaupnico Pašiču. »Jutro« pa poroča, da bi dalo zaupnico SLS, da je mož naš pristaš, potem pa razglša, kakor da radi tega predloga, ki zanj nihče niti glasoval ni, razpada SLS. Sedanji svobodomiselnici iz demokratske stranke računajo, da njih stari pristaši sedejo na vsake limance. Prepričani so, da se morejo z lažjo vsaj nekaj časa še držati. V svojih listih tudi gonijo, da mi odnehavamo od svojih zahtev po avtonomiji. Na to mi ne bomo niti odgovarjali, ker vsak naš somišljenik ve, da mi nismo kakšni bivši samostojneži ali republikanci, da bi kar čez noč spreminjali svoje nazore. Ker vemo, da je prav, to držimo, zato se borimo in to bo tudi zmagalo. Najboljši dokaz, da smo mi na pravi poti, so neuspehi, ki jih doživljajo liberalci s svojo centralistično politiko in ki so spravili Slovenijo na rob propada.

V Belgradu.

Narodna skupščina.

V narodni skupščini se z veliko počasnostjo obravnava invalidski zakon. Naši poslanci so predlagli, naj se zakon vrne odboru, da ga popolnoma popravi v smislu invalidskih zahtev. Seveda večina tega ni sprejela.

Nato se je začela podrobna obravnava. Izmed naših poslancev je govoril Žebot, ki je naglašal, da invalidi že 7 let brezuspešno čakajo na svoje pravice, a jih slovenski in hrvatski invalidi niti po novem zakonu ne bodo dobili. Ko ne bi vrgli Davidović-Koroščeve vlade, bi že imeli dober invalidski zakon, s katerim bi bili zadovoljni tudi invalidi. Govornik pripoveduje, kako je bilo v Sloveniji in na Hrvatskem na tisoče invalidov reduciranih in pogrnanih v bedo, če se je pa kdo pritožil, so ga pa pogнали z »Marš, napolje!« Navaja mnogo slučajev, kako nečloveško so liberalci v Sloveniji ravnali z invalidi. Slovenija je samo leta 1923 in 1924 desetkrat več plačala invalidskega davka, kot so dobili invalidi podpornin. Ostali denar je poržl centralizem.

Vladna večina — tudi Radičevci — so glasovali za to, da ostane prvo poglavje neizpremenjeno.

Poslanec Kremžar je nato govoril s finančnim in socialnim ministrom, naj invalide vsaj oprosti od plačevanja invalidskega davka in davka na ročno delo, kar je minister obljubil.

Pri obravnavanju o II. poglavju — o skrbi za zdravje invalidov — je govoril poslanec Štrin, ki je dokazal, da invalidi od teh določb ne bodo nič imeli, zlasti ne slovenski invalidi. Zakon pravi, da ima pravico do brezplačnega zdravljenja le tak invalid, ki plačuje manj kot 30 Din neposrednega davka. Pri tej ogromni davčni preobremenitvi, kot je pri nas, pa je malo invalidov, ki plačajo manj kot 30 Din davka. Dalje se je poslanec protivil določbi, da mora vsaka občina vzeti v službo vsaj enega invalida. Slovenske občine so po večini zelo majhne in revne, bi tega ne zmogle in konec bi bil, da bi invalid moral beračiti. Zakaj pa vsaka državna pisarna nima dolžnosti sprejeti enega invalida v službo.

Minister za socialno politiko je izjavil, da nekatere izpreminjevalne predloge sprejme.

Pri III. poglavju, ki govori o denarnih prispevkih invalidom, je poudarjal poslanec Škulj, da so te podpore tako nizke, da bodo za delo nezmožni invalidi primorani beračiti. Ker pa zakon invalidom izrecno prepoveduje beračenje, bodo morali od lakote umreti. — Nato je bilo III. poglavje od vladne večine sprejeto, kakor je bilo predloženo.

Radičevo ministrstvo.

Radičevo poganjanje za ministrski stolec je postalo že naravnost smešno. Neprestano dirja v Belgrad, išče Pašiča, hodi h kralju ter izjavlja, da bo v najkrajšem času imenovan, pa dekreta ni in ga ni. Pašič zahteva od njega novih pogojev, Radič na vse pristaja, toda Pašič pritiska dalje. Ko

bo Radič dovolj ponižan — in Pašiču ni kmalu dovolj — bo najbrže sprejet v vlado. Nato bo sledil še hujši pritisk na Hrvate, samo da bo Radič nosil čim večjo odgovornost. Zna pa g. Pašič, kadar dobi koga v svoje roke.

Italijanska barbarstva.

Na divjanje fašistovskih band, ki so v Trstu opustošile slovensko tiskarno Edinosti, je vsa jugoslovanska javnost vztrepetala; zakaj bil je to tudi udarec nam, naravnost norčevanje iz naše države. Zato so se vršili po vsej državi veliki protesti, časopisje je zelo ostro pisalo proti italijanskim vandalom in naši poslanci so naslovili na zunanjega ministra nujno vprašanje, kaj misli storiti v zaščito slovenske manjšine v zasedenem ozemlju. Celo nemški poslanci so se dvignili ter obsojajo italijanska barbarstva proti Slovincem. Tu pa se je zopet pokazalo, kaj je centralizem, ki ima za Slovence samo bres. Gospod zunanji minister je strašno oprezen in še čaka z odgovorom. Časopisje pa, ki stoji vladi najbližje, opravičuje Italijo, češ da so to storile neodgovorne tolpe, dasi vsi vedo, da so bili to italijanski državni fašisti. V Belgradu vlada radi tega vladnega eprezovanja, ki nam vsak dan donša nova ponižanja, velika nevolja.

Razburjenje radi dr. Korošca.

V Belgradu so zlasti radičevci in zemljoradniki razburjeni radi Koroščevih shodov v Dalmaciji, ki so očitno pokazali, da Radičeva stranka zelo skupaj leze in da tudi zemljoradniki pri prihodnjih volitvah v Dalmaciji ne bodo imeli kaj iskati. Radič preti, da pride v Slovenijo, kar so naši poslanci z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje. Radikalji pa se radi Koroščevih shodov v Dalmaciji tiho v pest smejejo, ker vidijo, da se njihov načrt Radiča omajati, uresničuje.

Svobodomiselni listi in klerikalizem.

Udaril bom pastirja.

Prav nobenega nasprotnega časopisa ne dobite, ki se ne bi zaletaval v duhovščino. Od »Kmetkega lista« in »Domovine« pa do »Jutra« in »Naroda« vsi pojo eno pesem. Vse oberejo, od papeža v Rimu do kaplana v kakšni gorski vasi. Smešijo papeževo nezmotljivost v verskih in pravnih vprašanjih, ki jo nalašč napačno razlagajo, četudi je verska resnica, škofom predbacivajo, da so proti državi in kaplanom zamerijo, da se ne puste komandirati od kakega podeželskega liberalca ene ali druge branže. Zakaj vse to? Ker vedo, da bodo potem, če vzamejo ugled vsej duhovščini, prav lahko tudi vero izruvali iz ljudskih src. Poznajo izrek: »Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile«. In francoski svobodomislec jih je že pred 100 leti učil: »Krepko obrekuj, nekaj vselej ostane.«

Vsak človek ima napake, tudi duhovnik, toda ogromna večina naše duhovščine vzorno vrši svoje dolžnosti in brani vero ne samo na prižnici, temveč tudi zunaj cerkve. Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

DOMOLJUB

d Romanje v Slovenijo. 20. maja prihodnjega leta priredijo naši rojaki iz Lotringije (Kreutzwalda in Merlebacha) romanje v Rajhenburg. Pride jih okrog 500.

d V Aleksandrijo je odpotoval gospod Adolf Čadež, dosedanjí predstojnik frančiškanske fare v Šiški. P. Čadež je bil duša pri nabiranju darov za novo cerkev v Šiški. Iz Aleksandrije pride p. Ferdinand Zajc.

d Velike demonstracije proti Italijanom so se vršile v soboto zvečer v Ljubljani in sicer zato, ker so italijanski fašisti razdejali v Trstu slovensko tiskarno »Edinost«.

d Zandarji zabranili katehetu vstop v šolo. To se je zgodilo te dni v Žužemberku, kjer je orožništvo zabranilo dekanu Gnidovcu vstop v šolo. Orožniki seveda tega niso storili na svojo roko, temveč so dobili ukaz od zgoraj. Zopet se vidi, kako liberalci strupeno sovraži vero in duhovnika.

d Opozorilo. Opozarjam kmetske sinove, naj nikar ne potujejo brez dokumentov in dovoljenja v Nemčijo, posebno pa ne v Pfalzo, zasedeno ozemlje. Nevarno je, ako ne zna dobro nemški ali francoski, da ne ve, kam pride, ker jih agenti kaj pogosto zapeljejo. Ako je tukaj, si ne more več pomagati, tudi drugi mu ne morejo pomagati. Ne dajte se prodati tem agentom. Opozar-

In to baš bode svobodomiselce, da se jim duhovščina tako krepko postavlja v bran proti njihovemu velikemu načrtu razkristjanjevanja in nenavnega pohujševanja. Odtod neprestani napadi, odtod vedno smešenje duhovnikov v svobodomiselnem časopisu.

Kaj pa »klerikalizem«?

Da bi pa mogli lažje v kalnem ribariti, zato trdijo, da se ne bore proti veri, ampak le proti nekemu »klerikalizmu«. Če jih vprašate, kaj pod to besedo razumejo, navadno ne vedo ničesar povedati, ali pa je vse njih razlaganje napad na katoličanstvo in predvsem na duhovščino. Take vprašajte, zakaj to časopisje, če ni proti veri, nikoli ne nastopi za krščansko šolo, zakaj ne reče nobene odločne besede proti temu, da iz naših šol izrivajo krščanski nauk, da ga n. pr. v meščanskih šolah že poučujejo samo po eno uro na teden, v četrt. letniku učiteljskega pa že sploh nič več. To jih vprašajte, pa boste videli, da bo vse odgovor samo besedičenje o »klerikalizmu«.

Katoličan mora povsod pokazati, kdo da je, tudi v časopisju. Saj se vendar ne prestando obravnavati v javnem življenju toliko stvari, ki zadevajo tudi njegovo vero. Dvema gospodoma se ne da služiti. Tudi časopis je ali za krščanstvo ali proti njemu. Ali se sme katoličan naročiti na list, ki je protikrščanski? Gotovo ne, ker bi podpiral slabo stvar. Rekli smo, da jim je boj proti »klerikalizmu« v resnici boj proti katoličanstvu. Noben katoličan torej ne more z mirno vestjo naročiti listov, ki sami pravi, da so protiklerikalni t. j. protiverski.

jam vas, ako mislite potovati, si poprej preskrbite delo. Obrnite se na kakega prijatelja ali znanca, da ne boste potem jokali in prosili pomoči, ko je prepozno. — Andrej Pavšič, delovodja v Naidenfelsu.

d Zaupnike, ki so prejeli koledar naše Kmetijske zveze v razprodajo najljubšeje prosimo, da bi ga res hitro spravili med ljudi. Kjer ga je zmanjkalo, naj pišejo takoj na naslov: Jugoslovanska Kmetijska zveza, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

d Nove poštne znamke pridejo v promet z novim letom.

d 3 milijone 700 tisoč dinarjev je plačala Slovenija invalidskega davka samo v juliju in avgustu letošnjega leta. Tako je povedal na shodu invalidov dr. Pless, zastopnik trg. zbornice. Kam gre ta denar? Naj nam na to odgovorita dr. Žerjav in Pucelj, ki sta glasovala za centralizem. Ko bi imeli avtonomijo, ki jo zahteva SLS, bi tudi ta denar ves doma ostal. Le volimo še dr. Žerjava, Puclja in Prepeluha!

d Klic ogoljufanih invalidov. V Ljubljani se je pretekli teden vršil shod invalidov, da v zadnji uri dvignejo svoj glas, naj se jim da pravica kot srbskim invalidom. Težko stališče pri tem shodu je imela liberalna stranka, ki je onemogočila sprejetje invalidskega zakona, ki ga je hotela predložiti Davidović-Koroščeva vlada in s katerim so bili vsi invalidi zadovoljni.

Državna kmetijska šola na Grmu je dne 31. oktobra t. l. zaključila svoj 52. letnik. Šola je tega dne zapustilo 28 absolventov celoletnega oddelka, ki so prestali izpite večinoma s prav dobrim in dobrim uspehom. Priznalna diploma se je podelila Ivanu Vrabitu iz Jelše pri Litiji kot najboljšemu učencu. Dne 5. novembra t. l. se je otvoril 53. letnik tega zavoda. Za vstop v šolo se je prijavilo 86 prosilcev, ki jih pa radi pomanjkanja prostorov žal ni bilo mogoče vseh sprejeti. Sprejelo se je 12 učencev v starosti od 16 do 26 let. Od teh obiskuje letno šolo, to je celoletni oddelk, 34 učencev, zimsko šolo, to je zimski oddelk, pa 28 učencev in sicer prvi letnik zimske šole 15, drugi 13 učencev. Le en učenec je slavonski Hrvat, vsi ostali pa so Slovenci in sicer je 5 italijanskih državljanov, 4 avstrijski državljani, ostali so državljani naše kraljevine. Učenci so iz raznih pokrajin slovenske zemlje in sicer je Dolenjcev 18, od teh 1 Belokranjec, Gorenjcev je 19, Notranjcev 11, Štajercov 5, Primorci 3, 1 Vipavec, 4 Korošci in en Slavonec, skupaj 62. Kmetijska šola na Grmu bo v prihodnjem letu obhajala štiridesetletnico svoje premostitve iz vipavske doline na Grm na Dolenjskem. V tem času je ta najstarejši slovenski zavod za vrste vzgoje lepo številno zavednih in naprednih slovenskih kmetovalcev.

d Nov zdravnik. V Radovljici se je naselil zdravnik dr. Anton Slivnik in sicer v hiši gospe Homanove.

d Ako se hočeš hitro in temeljito poučiti o socialnem vprašanju, beri dr. A. Ušeničnikovo knjigo: »Socialno vprašanje«, ki

kratko in jasno razloži bistvo in zgodovino socialnega vprašanja ter zlasti nazorno in dosledno razvije program vsake krščanske socialne stranke. Knjiga je pisana v obliki vprašanj in odgovorov. Stane 30 Din, po pošti 34 Din. Dobi se samo v Društveni nabavni zadrugi, Ljudski dom, Ljubljana.

d Velik spomenik bodo postavili v Sarajevu kralju Petru. Stal bo veliko milijonov kron. Dosedaj imajo nabranega že skoro 5 milijonov kron.

d Naša povest. I. B. K.: Tudi mi vemo, da je naša povest Nodlag I. 1909 pod drugim naslovom izdala neka slovenska založba. Vendar jo mi še enkrat priobčujemo in to zato, ker je 1.) knjiga že pred vojsko pošla in 2. ker je povest prav posejeto zrcalo sedanjih slovenskih razmer. Zato naj jo vsak Slovenec čita! In to je mogoče le potem Domoljuba.

Zgradba železničarskih stanovanj v Belgradu. V Belgradu so oddali dela za zgradbo treh železničarskih hiš, ki mora biti gotove do novembra meseca prih. leta. Stroški so bili proračunjeni na 17,600.000 Din, a na dražbi je najnižji ponudnik prevzel dela za 11,800.000 dinarjev. Hiše bodo obsegale 80 družinskih in 17 samskih stanovanj s kopalnicami.

Aerodrom v Belgradu. Vojno ministrstvo je odobrilo kredit 3 milijonov dinarjev za zgradbo letališča v Bežaniji pri Belgradu.

d Žrtev liberalnega centralizma. V Ljubljani je nenadoma umrl podpolkovnik Josip Svetič, ki je že v Avstriji vedno pokazal svoje slovensko mišljenje in povsod pomagal našim fantom. Zato so ga preganjali. Po prevratu je postal pri nas orožniški poveljnik, a centralizem ga je poslal v pokoj — brez pokojnine. Moža je to v dno arca bolelo. Prvo pokojnino je dobil sedaj tik pred smrtjo, 6 let po upokojitvi.

d Pregarjana učiteljica v bedi umrla. Pred zagrebškim sodiščem se je te dni vršila tožba o preganjanju učiteljstva za časa Žerjavovega kompanjona ministra Pribičevića. Priče so prinesle grozne stvari na dan. Liberalni učitelji so imeli takozvani »črni kabinet«, ki je ovajal učitelje, ki niso bili istega mišljenja, na kar so morali iti v oddaljene kraje Srbije in Makedonije. »V mrzlih zimskih nočeh je moralo na tisoče hrvatskih učiteljskih rodbin zapustiti svoje domove med jokom in stokom nedolžnih otrok«, se glasi stavek v obtožnici in radi katerega je tožil Stojanović urednika »Hrvatca«. Če ni bil učitelj tekom 48 ur na mestu, je izgubil službo. Najgloblji vtis je napravilo na sodnike pismo sestre pokojne učiteljice Kamenarjeve, ki je v prognanstvu v največji bedi umrla. Sodišče je izreklo sodbo, da je dokaz o preganjanju hrvatskega učiteljstva popolnoma doprinese in se urednik »Hrvatca« obsodi samo zato, ker je obdolžil tega preganjanja nekega Stojanovića. — Kaj je pri nas trpelo krščansko učiteljstvo, bo tudi do zadnje podrobnosti še prišlo na dan.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.
31

Varčna **»Gazela«** odinja pere samo z milom

d Slovenij v Clevelandu bodo pri volitvah v mestni zastop samostojno nastopili.

Potres v okolici Višnje gore. Dne 7. novembra ob 4 zjutraj so čutili v okolici Višnje gore do Kočevja potres s precej močnim bobnenjem, ki je posameznike zbudilo iz spanja. Ta potres je zabeležil tudi potresomer v zavodu za meteorologijo. Ako so ga oni, ki imajo potresne tiskovine, čutili, naj javijo to zavodu.

Sava je vsled zadnjega deževja zelo narastla ter je 9. t. m. že preplavila veliko polja od Zaloge pa do Kresnic. Tudi v Litiji je bila Sava sinoči že visoko nad normalo — tako, da se je bati poplave — če ne bo takoj prenehalo deževati. — Savinja že od petka močno narašča. Vsi dotoki, zlasti pa levi, so močno narastli ter preplavljajo že mnogo polja. Voglajna je dosegla že v petek na večer robove struge.

d Goveja kuga. V Solunu se je v veliki meri pojavila živinska kuga. Celi vlaki živine so uničeni. Grška vlada je prepovedala v Solunu vsak promet z živino.

d Sleparije z živinsko soljo. Kmetijski družbi dohajajo poročila, da se ponuja v Savinski dolini kajnit v podobi rdečkaste soli kmetovalcem v nakup kot živinska sol. Ker je kajnit zdravju škodljiv, svarimo naše gospodarje pred nakupom take soli, ki se prodaja za živinsko sol. Živinske soli danes sploh nimamo in kar se prodaja pod tem imenom, je samo sleparija, s katero si delajo brezvestni trgovci masne dobičke na račun in škodo nevednega kmeta. Okrajna poglavarstva pa prosimo, da posvetijo tej trgovini vso potrebno pozornost. Kar je kaznivega, naj se kaznuje!

d Železniška nesreča. Ponoči o Vseh svetih je pri postaji Stalač v Srbiji brzovlak povozil voz, na katerem se je vozila kmetjska družina Urošević z neke svatbe. Vsega je bilo na vozu šest oseb. Ob nesreči je ostal mrtev gospodar Urošević z ženo in hčerko, drugi so bili težko ranjeni.

d Koledar Jugoslovanske Kmetске zveze za leto 1926 je izšel letos v izredno lepi obliki. Odlikuje ga najfinejši papir in trdna vezava v celo platno. Kljub temu je cena ista kakor preteklo leto namreč Din 10. Poleg običajnih stvari, ki so v vsakem koledarju, najdemo mnogo tabel, ki jih vedno rabi kmetovalec in pa več prvovrstnih gospodarskih člankov. Zlasti še opozarjamo na članek »O vojaški službi«, ki bo tolikim kmetiskim fantom pojasnil, kaj naj store pred naborom in po naboru. — Kmetijska tiskovna zadruga je tudi izdala neki koledar z naslovom: Kmetijski koledar. Somišljenike vljudno prosimo, da pri kupovanju oba koledarja dobro ločijo. — Kdor koledarja ne dobi pri naših zaupnikih, naj piše ponj na naslov: Jugoslovanska Kmetiska zveza, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. — Prodaja ga v Ljubljani tudi Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

d Smrtna nesreča. Na postaji Kranjska gora se je smrtno ponesrečil postajni delavec Franc Rušič. Klopil je vozove, pri tem mu je spodrsnilo in je prišel pod kolesa, ki so ga strla. Doma je bil pri Sv. Luciji na Goriškem, pristojen pa v Ljubno. Zapušča ženo in dva otroka.

d Nesreča. Pri popraviljanju žužemberškega župnišča se je pripetila težka nezgoda. Pri betoniranju zidnega venca pod novo streho se je delavcem podrl strop in petero jih je padlo z višine 8 metrov na tla. Eden si je zlomil nogo, drugi roko, tretji si je kost na roki nalomil, četrta se je močno pretresel. Na mesto nesreče prihiteli zdravnik dr. Pavločič jim je nudil prvo pomoč in odredil, da so jih prepeljali v bolnišnico v Kandijo. Peti ponesrečenec je pritekel najbolj na dno, tako da so ga morali izkopavati iz kupa tramov, desk in opeke. Vsi so se bali zanj najhujšega, ker ni bilo čuti od njega niti vzdihla. On pa je mirno čakal, da so odstranili vse ruševine z njega, potem pa je skočil popolnoma nepoškodovan po koncu. »Ej, zidar se kaj nerad ubije,« je rekel smeje se, malo se je otepel prahu in šel zopet na delo. Nesreče je kriva lahkomišelnost mladih delavcev, ki so kljub izrecni prepovedi na odru sekali in žagali, s čimur so ga tako omajali, da so spono popustile.

d Dva rajhenburška roparja sta že pod ključem. Aretirana sta bila na glavnem kolodvoru v Ljubljani. To sta Fabijan Gršič in T. Sebalj. Ostalih dveh, namreč Nika Bolješiča in Toma Mešiča, ki sta sodelovala pri roparskem napadu, pa še niso izsledili. Bolješič je rojen 1906 v Jezernah, okraj Brinje, in tja pristojen. Drugi, Mešič Tomo, je 23 let star, istotako tamkaj rojen in pristojen. Mešič je bil že obsojen radi razbojništva na 8 let težke ječe, je pa maja meseca tega leta pobegnil iz kaznilnice v Gradiški.

d Skrajna brezvestnost. Nekemu kmetu v okolici Busovače v Bosni je pred enim mesecem stekel pes ugriznil kravo. Gospodar se vsled nevednosti ali pa tudi brezvestnosti za to ni menil do zadnjih dni, ko se je steklina tudi na kravi jasno pokazala. Tedaj je prodal kravo nekemu mesarju v Busovači za 300 Din. Mesar jo je ponoči natihem pobil, meso pomešal z drugim in potem prodal vse od kraja. Z sreči je neki mešanec to zvedel in stvar naznanil mestnemu zdravniku. Oblast je mesarju prepovedala nadaljnjo prodajo sumljivega mesa, možgane bolne živali pa poslala v Sarajevo v pregled. Pregled je ugotovil, da je bila krava res stekla. Takoj je odšla strokovna komisija v Busovačo, pregledala po možnosti vse osebe, ki so kupile okuženo meso, in jih nad 50 poslala v Pasteurjeve zavode v Sarajevo, Zagreb in Novi Sad. Kmeta in mesarja so zaprli.

d Gosposki tat pod ključem. Ljubljanska policija je na Vseh svetih dan prijela spretnega vlomilca Ivana Žnidaršiča, ki ima menda na vesti do 20 precej velikih vlovov. Žnidaršič je zelo nobel tat in je vedno oblečen »šimi« od nog do glave, celo očala ima »šimi«.

d Roka pravice daleč seže. V zagrebški banki Prva hrv. štediona je uradnik Mikolič poneveril velikansko vsoto ter se odpeljal v Ameriko. Ko je v Hamburgu čakal na ladjo in na svojo spremljevalko, ki bi imela še prispeti iz Zagreba, so ga pograbili. Našli so pri njem še 800.000 Din. Izročen bo našim oblastem.

d Obešen je bil dne 3. nov. zjutraj na dvorišču novomeške ječe ropar Milan Esa-

pović, ki je lani oktobra umoril in oropal zakonska Vrdelj v Vrbinski vasi pri Krškem.

d Rop na Dolenjskem. Ravnatelja premogokopne družbe »Bela Krajina«, g. Novotny sta 2 km od Črnomlja napadla dva roparja ter pobrala 40.000 Din. En ropar je bil oborožen z dolgim nožem, drugi pa s samokresom. Stara sta 25 do 30 let. Eden je visok, šibak, drugi pa srednje postave. Oba roparja sta govorila dolenjsko narečje. Drugi manjši bi utegnil imeti na glavi na levi strani znak od udarca s palico, ki mu ga je prizadjal g. Novotny.

d Naznanilo preselitve. Zobni atelje Filipa Ogriča je od 25. novembra dalje v hiši, kjer je novomeška pošta. Do tega dne se stranke ne sprejemajo. Zunanje paciente prosim, da se prijavijo pisмено vsled porazdelitve časa. 7567

d Idila. Po cestah burja ostra brije, družina v sobi srečna žije. Šumi na mizi samovar, v njem Eudcha-čaj, nebeski dar!

d Priporočamo rastlinski krepilni eliksir, ki krepi želodec in dviga tek (15 Din), rastlinski čistilni prašek, čisti želodec in kri (10 Din), kapljice zoper slabosti (10 Din). Izdeluje in razpošilja lekarna Hočev var, Vrhnika. 7058

d Pazite, da ne boste prevarani! Radi nešteti zamenjav, ki se dogajajo, zahtevajte pri trgovcih razločno le milo »Gazela«! Ponaredbe odklanjajte!

MED BRATI IN SESTRAMI.

Italijani oskrunili Vilharjev spomenik v Postojni. Pretekli teden v noči od srede na četrtek so Italijani oskrunili spomenik slovenskega pesnika v Postojni Miroslava Vilharja. Z železnim drogom so popolnoma raztolkli napis na spomeniku. Na Vilharjev doprni kip so pa obesili razcefrano laško trikoloro. Takšna je italijanska kultura, s katero se toliko bahajo.

OBELISK, BAZILISK, BAZILIKA, ODALISKA.

Obeliske imenujemo velike kamne, navadno iz enega samega kosa, na katere so zlasti Egipčani napisali veliko lepega. Bazilisk je žival, ki drugo žival s pogledom zbega. Bazilika je velika cerkev. Odaliska je mohamedanska plesavka, družabnica itd. V Münchenu na Nemškem so gledali oče, mati in hči krasen obelisk dovršene lepote. Pa reče hči: Poglej oče, tega lepega baziliska. — Oče odvrne: »To ni bazilisk, bazilisk je velika cerkev; to, kar mi gledamo, je odaliska.«

NI PRAV VPRAŠAL.

Teta vpraša Janezka: »Koga imaš najrajši?« — »Mater.« — »Pa potem?« — »Tebe, teta.« Očetu, ki je pogovor poslušal, se to seveda ni dopadlo, in je rekel: »No, kdaj pa jaz pridem?« — »Večinoma ponoči ob dveh.«

V vsako hišo Domoljuba!

Priporoča se manufakturna trgovina

R. Miklauc („Pri Skofu“), Ljubljana

POLITIČNI ZAPISKI

Poslanec Dušan Sernee je imel v nedeljo 8. t. m. shoda na Brezjah in v Gorjah. Četudi je bilo ves dopoldan, vendar je bila zlasti v Gorjah udeležba zelo zadovoljiva. V obeh krajih so vsi zborovalci odobrili delo jugoslovanskega kluba in sklenili vztrajati v boju za pravice slovenskega naroda in za njegovo avtonomijo.

p Shod zaupnikov SLS se bo vršil v nedeljo 15. novembra ob pol 10. uri dop. v Kranju v »Ljudskem domu«. Ker so na vrsti važne gospodarske zadeve, prosimo, da se vsi zaupniki gotovo udeležijo shoda.

p Pozor, obrtniki in trgovci kranjskega davčnega okraja! V nedeljo 15. novembra bodo volitve v pridobninsko komisijo, ki bo obenem odločevala o velikosti davka na poslovnih promet. Zato naj se vsak udeleži volitve v svojem davčnem okraju. Kranjski okraj kandidira sledeče: Za III. razr.: član Poljanec Josip, posestnik in čevljarški mojster, Sebenje 35; namestnik Kušlan Jernej, trgovec in posestnik v Kranju. — Za IV. razred: člana Hafner Jožef, posestnik, gostilničar in župan v Škofji Loki; Sitar Jožef, posestnik in mizarški mojster, Križ pri Trzinu. Namestnika: Kavčič Ivar, klepar, gostilničar in posestnik v Škofji Loki; Rode Franc, čevljarški mojster v Kranju. — Voli se od 8 do 1 v davčnih prostorih v Kranju, Škofji Loki in v Trzinu. Torej na volišče, da se zamorete obračati na člane, katere boste izvolili. Kdor pa doma ostane, ta naj ne toži o velikem obdavčenju.

p Radić pride med nas. Dr. Korošec je bil zadnja dva tedna v Dalmaciji, da je na tamkajšnjih shodih nam sorodne hrvatske ljudske (pučke) stranko govoril. Ti shodi so bili zelo dobro obiskani tudi v krajih, kjer misli Radić, da je bilo vse vanj zaljubljeno. Naenkrat je radi teh shodov v radićevskih vrstah zavlada strah. Kaj če Hrvatje v Dalmaciji uvidijo nesmiselnost radićevske politike? Da bi ustrašili Korošca, da ne bi več na Hrvatskem govoril o katoliški politiki, so zagrozili v zadnji številki svojega lista »nam«, da bodo spet prišli Hrvatje na slovensko agitirati. — Nas samo zanima, kako bodo to naredili. Dvakrat so poskusili, pa so obakrat tepeni. Naj g. Radić kar pride, malo zabave tudi naši ljudje radi pogledajo. Svojih ljubih zaveznikov nekdanjih samostojnežev ne bo rešil.

p V Radićevi republiki. Gospodarski krogi v Osijeku na Hrvatskem so poslali v Belgrad odposlanstvo, da se odneha v iztirjavanju prevelikih davkov, ker sicer preti polom. Kakor se vidi, Radićevci v vladi za Hrvate zelo veliko »delajo«.

p Na dilci. Ministrski svet je dobil ponudbo slovenskih liberalcev, da želijo vstopiti v vlado. Vlada se je o tem dolgo časa posvetovala, potem pa sklenila, da ne sprejme te ponudbe, ker liberalci v Sloveniji nimajo skoro nikogar za sabo. Hudo žalostno!

p Fantje mir! V radikalnem poslanskem klubu so vedni domači prepiri. Posebno kmetje se pritožujejo, da se od tedaj, nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

NAZNANILA

DIJAŠKA LOTERIJA.

Pred tremi meseci smo objavili proglas, ki ga je izdal loterijski odbor »Dijaškega podpornega društva« v Ljubljani. Odbor, v katerem so poleg drugih odličnih duhovnikov in laikov tudi gg. škofa ljubljanski in mariborski, pravi med drugim, da je baš v sedanjem času velika potreba, da se omogoči študiranje tudi kmetiskim in delavskim sinovom. Ti stanovi so pri nas še najmanj pokvarjeni in iz teh so izšli naši najboljši možje. Zadnja leta pa se žal — vsled gospodarskih razmer — vedno bolj opaža, da prihaja ravno iz teh stanov najmanj dijakov. Zato nam preti nevarnost, da nas čez leta preraste brezverna inteligenca, kar ta stanuje največ po mestih in jo študiranje toliko ne stane. Da se s skupnimi močmi doseže, česar posameznik ne premore, je priredil odbor veliko dobrodelno loterijo z dobitki v vrednosti 120.000 Din. Loterija ima namen omogočiti predvsem akademsko menzo v Marjanšču ter Dijaško podporno društvo sploh. Prosimo naše prijatelje, da podpro to blago prizadevanje s tem, da kupujejo srečke tega društva. Srečke so po 10 Din in se dobe po vseh trafikah po mestu in deželi, dalje po naših trgovinah in konzumih ter pri naših akademikih. Imajo jih tudi mnogi župni uradi. Kdor nima sicer prilike jih dobiti, naj piše ponce odboru »Dijaškega podpornega društva« v Ljubljano, Akademski dom na Miklošičevi cesti 5. Sprejemajo se tudi razprodajalci, ki dobe 10 odstotkov od izkupljene vsote.

n Izobraževalno društvo na Črnučah priredi v nedeljo 15. novembra ob 3 popoldne v društvenem domu vesoigri »Pred sodnikom« in »Junak«. Pred igro nastopi tamburaški zbor. Pridite pogledat!

n Prestovnelno gasilno društvo Višnjagora priredi v Ljudskem domu v St. Vidu pri Stični v nedeljo t. j. 15. t. m. popoldne ob 8. uri ljudsko igro »Stari Ilijac«. Ker je čist dobiček namenjen za plačilo nove motorne brizgalne, katero se ej društvo v zadnjem času nabavilo se preplačila hvaležno sprejemajo. K obili udeležbi vabi odbor.

n Društvo slovenskih absolventov kmet. šol ima dne 22. novembra t. l. izredno glavno skupščino v Ljubljani na Gospodarski cesti Gostilna Novi svet (Prešernova soba). Dnevni red: Razpust društva in evetuelni pristop članov k društvu kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

odkar je v vladi tudi Radićeva stranka, kmetom vedno slabše godi: preobremenjujejo se z davki, zmanjšuje se cena za nakup tobaka, pri agrarni reformi gre tako, kot bi pod vlado »kmetске демократије« nikakor ne smelo. Toda to so domači prepiri; kadar pride g. Pašić in zakliče: Fantje mir, so vsi priidni kot otroci. Zakaj Pašić ve, da se pod Radićem kmetu mora slabo goditi, sicer Radićevcev ne bo mogel razbiti, To pa baš hoče.

p 15 milijard izdatkov je predvidenih v prihodnjem proračunu. Za pokritje bo treba novih davkov. Živio Pueljev in Žerjavov in Prepeluhov centralizem. — Tudi radikalni poslanci se že upirajo in pravijo, da je stališče finančnega ministra radi teh 15 milijard precej omajano.

PO SVETU

Barbarska nasilja Italijanov nad Slovenci. Fašisti divjajo po celi Italiji. V noči od 5. na 6. novembra t. l. so doživeli naši primorski bratje novo fašistovsko nasilje. Italijanski listi so namreč prinesli vest o nameravanem atentatu na Mussolinija. Zaprli so res nekega socijalističnega poslanca in enega generala, ki sta baje pripravljala napad na fašistovskega glavarja. To je pa dalo fašistom povod, da so širom cele Italije uprizorili velikanske demonstracije. Po vseh mestih so oboroženi fašisti pustošili in razbijali imovine njim nasprotnih organizacij. Spravili so se pred vsem nad socijaliste, komuniste in prostozidarje, katere tudi smatrajo za nevarne nasprotnike. Razbijali so tiskarne, pohištvo pa so zmetali na ulico in ga zažgali.

Strašno so divjali fašisti v Trstu. Najprej so prostozidarjem razdejali njihove prostore, vso opravo in knjige pa zažgali. Nato so pa vdrli v slovensko tiskarno, kjer se tiska tržaški slovenski dnevnik »Edinost«. Iz uredniških prostorov so vso opravo, knjige, rokopise in arhiv zmetali na cesto, polili z bencinom in zažgali. V tiskarni so razbili vse stroje. Uredniki so se komaj rešili. Policije ni bilo nikjer. Šele ko so divjaki odšli, so prišli gasilci in policija. Povzročil so temu slovenskemu podjetju 1 milijon lir škode. — Umljivo je, da so ta divjaška nasilja vzbudila po celi naši državi veliko ogorčenje. Ko so prišle prve vesti o napadu v Ljubljano, se je na ulicah zbralo mnogo ljudstva, ki so glasno dajali duška svojemu ogorčenju nad nečuvnim barbarizmom Italijanov. Bati se je bilo, da bodo demonstranti napadli laški konzulat, zato ga je policija skrbno zastražila. V nedeljo so se v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu vršila velika protestna zborovanja proti Italijanom, ki so pokazala, da rojaki onkraj meje niso osamljeni, ampak da z njimi sočustvuje ves jugoslovanski rod, ki jih ne bo pogubil, dokler se tudi oni z nami ne združijo pod streho hiše ene.

Italijanska vlada preganja opozicijo.

Vsled baje nameravanega napada na Mussolinija je tudi vlada pričela brezobzirno preganjati opozicijske stranke. Ustavljenih je mnogo socijalističnih listov, razpuščena so vsa socijalistična društva in mnogo voditeljev so zaprli. Nič boljše se ne godi prostozidarjem. Po celi državi se je izvršilo nebroj hišnih preiskav, ki pa niso imele nikakega uspeha. Sumi se, da si je »napad« Mussolini sam pripravil, da najde s tem nov povod za preganjanje nasprotnikov.

Perzijski kralj odstavljen. Revolucijsarno gibanje med narodi na vzhodu se vedno bolj širi. Na vrsto je sedaj prišla

I^a. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostal trg 10.

SIROM · DOMOVINE

RAKITNA.

Kmeti list št. 48 je objavil dopis iz naše vasi, v katerem se znaša nad SLS navdušen nasprotnik nameravane ceste z namenom, da bi za svojo stranko, kateri načeluje velikolaški Pucelj, pridobil iz vrst SLS več pristavev in s tem tudi več nasprotnikov toliko zaželjene ceste na Borovnico. — Enkrat za vedno naj bo povedano, da se s Pucelovo stranko ne moremo prej pomenkovati, dokler bo imela v Rakitni in v Preserju take reprezentante, kakršni ima že od prejšnjega naprej. — Ideja za cesto iz Rakitne v Borovnico je že stara, pogrel jo je po občinskih volitvah nam dobrohoten človek in katera je v kratkem dobila toliko podpiralcev, da smo bili vsega skoro sigurni. — Da je zadeva za nekaj lukenj nazaj padla, pa ni SLS kriva, ampak bolj nagajanje bivših samostojnečev proti njej v naši vasi in v Preserju. — Posebno naj se pouče o tem vsi neumni Tomaži pri preserskih članih cestnega odbora vrhniškega. — Kljub trenutnemu neuspehu naša zahteva ne bo segnila, kakor so samostojneži, katerim je pripadal dopisnik, vzdignili jo bomo z nova, kadar bo Rakitna vsa pametna in kadar bo dopisnik omenjenega članka utihnil.

BREZNICA.

(Razno.)

Na Breznici se popravlja oziroma zida nov društveni dom. Sedaj, hvala Bogu, ga imamo že pod streho. Za to se imamo zahvaliti samo predstniku g. kaplanu. Koliko so žrtvovali, predno se je začelo zidati. In pa fantje in dekleta, to se pravi kaj da je gorenska kri. Vsak večer skozi 3 mesece so delali »kuluke«. Tudi tamburaški zbor imamo na Breznici, igrajo namreč samo dekleta. — V nedeljo dne 8. nov. je imela Strokovna zveza iz tovarne verig v Lesah veselico v Zirovnici.

PODZEMELJ.

Pridnost naših cerkvenih pevcev, ki so priredili poleti 4 cerkvene koncerte po Beli Krajini, je silno zbudila nasprotnike. Svojo bolečino in skrito jezo so pokazali o Vseh svetih, ko so prepovedali cerkv. zboru imeti pevske vaje v šoli, in mu hkrati odpovedali prestop za harmonij. Ali ni čudno: tisti, ki je pred letom na vse načine prosjačil za cerkv. harmonijo, čes, posodite ga šoli, da bomo otroke učili cerkv. petja za šol. maše (mimo-grede omenjamo: otroci so peli samo enkrat

pri šol. sv. maši, potem nič več; nasprotno pa so prav pridno drgnili sokolsko popevko »Ajmo, sokoličiče!«, prav tisti je zdaj zahteval, da se harmonijo odstrani iz šole! Niti toliko ni počakal, kaj reče k temu okrajni šolski svet, ki edini ima odločevati o šol. prostorih.

Kaj je zgrešil cerkv. zbor? Nič, razen tega, da je katoliški in da ga vodi duhovnik. Za izgon cerkv. pevcev iz šole se povdarja tole: 1. Cerkevni zbor si je nadel ob času svojih koncertnih nastopov ime »Katoliško prosvetno društvo«. Ker se je prekrstil pod firmo »katoliški«, je s tem postal strankarski; strankarstvo pa ne spada v šolo, torej ven iz šole. 2. Pri koncertih in cerkv. petju ni sodelovalo učiteljstvo, zato zbor ne more uporabljati šol. prostorov. 3. Zbor ni posodil učiteljstvu svojega harmonija za šol. prireditve. 4. G. kaplan, ki poučuje cerkv. petje, se kaže nenaklonjenega učiteljstvu. 5. Pevske vaje preveč motijo v šoli stanujoče učiteljstvo, pevec delajo razne nerednosti, tako da se trese šolsko poslopje. — To se nam je vrglo v obraz in radi tega smo samo mi krivi, drugi pa nedolžni!

Dragi bravci »Domoljuba«! Radi imena »katoliški« moramo iz šole. Ali ni to napad na naše katoliško versko prepričanje! In od koga? Od tistih, katerim ne smeš reči, da so protikatoliški! Glejte prikrit verski boj v naši fari. Vprašamo: čemu vas bode izraz »katoliški«? Zakaj je radi katoliškega naslova boj proti cerkv. zboru? Vsi narodi smatrajo petje za umetnost in ga pridno gojijo po šolah in pevskih društvih. O tem ste tudi vi, nasprotniki, prepričani. Dobro veste, kako vzgojno in blažilno vpliva petje na ljudi, jim brusi značaj in zmanjšuje sirovost. Zakaj potem preganjate poštene pevce, ki opravljajo tako važno kulturno delo? Vsak dan trobite, da vam je edino za izobrazbo naroda in ne za strankarstvo; zakaj pa zdaj ovirate človeka, ki se resno trudi za lepo petje med belokranjskimi ljudmi? Čemu ste proti pevskemu zboru, ki je pokazal z javnimi nastopi toliko veselja do umetnega petja in tudi zmožnost za velike uspehe! — J. R.

D. M. v POLJU.

(Občinsko gospodarstvo.)

Zopet se oglašamo danes z našega kraja, da podamo tako tudi širši javnosti sliko iz dobe naše največje svobode: Kaj je delal gent in njegov svet, je že tako precej znano našim ljudem. Hoteli smo razmere že poprej

težko rešile, ker neprestanih vojsk je tudi francoski narod sit.

Oton Habsburški bodoči madžarski kralj? Iz Madžarske se širijo vesti, da se Madžari čisto resno pripravljajo na to, da proglasijo Karlovega najstarejšega sina Otona za kralja. Baje so se s Cito že vse dogovorili glede povratka cele njene družine na Madžarsko.

Rusi in Kitajci. Ruski sovjeti so silno dalekovidni in si znajo pridobivati zaveznikov. Ker jih nekatere zapadne države še vedno prezirajo, so Rusi pričeli osvajatih vzhod in tam iskati zaveznikov in prijateljev. Posebno pozornost obračajo Kitajski, kjer je sami niso preveč zadovoljni s tujimi gospodarji. Silno pozornost obračajo Rusi kitajski mladini, ker vedo, da tisti, ki ima mladino, ima bodočnost. Tako so v Moskvi ustanovili posebno visoko šolo za Kitajce. Gotovo se bodo študentje na tej univerzi navzeli komunističnih nauk in bodo pozneje najboljši razširjevalci komunizma med Kitajci.

opisati, toda to bi bilo preveč za enkrat. Danes naj omenimo zopet samo eno točko, ki zadeva predvsem naše kmetijske gospodarje, namreč zadevo lova. Lov oddaja občina skupno za posetnike v najem in sicer potem javne dražbe običajno za dobo petih let. Denar je last dotičnih kmetov cele vasi, ki svobodno razpolagajo z njim. Lahko ga prepuste občini za javne namene, ali pa ga lahko zahtevajo za sebe, da se jim izplača. Tudi v naši občini je potekel rok petih let. In kaj so naredili možje, ki so z današnjim županom sedeli v gerentskem svetstvu, ter tudi pripadali kmetkemu stanu? Sklenili so takrat, da se lov pusti brez dražbe za isto ceno sedanjemu lastniku naprej, dasi bi se lov kar za gotovo vemo, oddal že več kot še enkrat toliko. Na predlog g. Jakoba Dimnika so odborniki kluba SLS soglašali s predlogom, da se sklep razveljavi in odda lov na dražbo, ki bo za precej tisočev presejala dosedanje vsoto. Ta predlog je bil tudi sprejet. Poročali bomo še natančneje o tem. Odborniki bivšega svetstva so tako zopet dali krepko zausnico samim sebi, bivši gerent se je pa gotovo prepričal, da mu večina, ki jo je spravil za sebe, ni ostala zvesta do kraja. — Druga točka, ki se je reševala, je bilo plačilo za načrte za prizidavo stare šole, ki so jih dali napraviti bivši svetetovalci z gerentom in ki znašajo 38.400 dinarjev ali približno 160.000 kron. Ker ni najti nobene pogodbe, so naši odborniki načrte odklonili in prepustili nadaljni usodi.

MIRNA.

(Obč. volitve.)

Volilce opozarjamo, da so razglašeni volilni imeniki za občinske volitve. Somišljeniki naj si jih ogledajo ob uradnih urah, če niso morda izpuščeni. Ne dajte se begati od nasprotne agitacije, ki nastopa z lažjo in zvižajo. Posebno pazite, da se ne podpisete na njihove kandidatne liste. Podpišite se le človeku na listo, na kateri so naši možje. Kako znajo lagati, lahko spoznate z tega, kako hočejo oblatiti starega župana, kateremu šest mesecev, odkar je občinski zastop razpuščen, niso mogli ničesar očitati. Pred volitvami lažejo v nadi, da bi lahkoverne zmešali. Take stvari naznanite, da bodo imeli priliko dokazati jih drugod. Bahaajo se, da gotovo zmaga. Ta račun brez kremljarja ne bo veljal. Nasprotniki do volitev vedno zmagujejo, samo čudno, da so na dan volitev še vedno bli tepeni.

VRANJA PEČ.

(Spominska plošča.)

Na Vseh svetnikov popoldne nam je odkril č. g. p. Benedikt iz Kamnika spominsko ploščo osemnajstletim v svetovni vojni padlim in pogrešanim vojakom-faranom v cerkveno steno vzdano. Plošča je zadovoljivo izdelal ljubljanski kamnosek g. Toman (stane 2600 Din), zložili so zanjo po večini vsi družinski očetje, največ pa se je trudil zanjo zavodni invalid — krojač Tone Tomc, kateremu bodi v imenu padlih tovarišev tudi na tem mestu izrečena zahvala. — Plošča bodi obenem bodočemu rodu pomnik, da postavi ob svojem času tudi sedaj še živčim vojakom bojevnikom primeren spominek. V ta namen smo že sedaj plodonosno naložili malo vsoto, iz katere naj se po možnosti ob obletnem spominu opravi ena sveta maša za ranjake vojske in plošča dostojno oskrbuje. Pozabili tudi nismo na dan odkritja potrebnih invalidov s primernim darom, ki smo ga izročili kamniški podružnici invalidov.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

(Razno.)

Ko je dne 31. novembra peljal posestnikov sin Franc Skubie iz Gor. Preroke pri Št. Jerneju domov listje, se je prevrnil nanj voz. Naslednji dan je umrl. Nesreča nikoli ne počiva. Umrla je dne 4. novembra Marija Furar iz Javorovice pri Št. Jerneju. Zapušča 4 nedoletne otroke. Najmlajši je star komaj 7 dni. — Um se je omražil Jozef Bambič, pos. hčeri iz Št. Jerneja. Dne 6. novembra so jo zročili v umobolnico na Studence pri Ljubljani.

Perzija, kjer so pretekli teden odstavili kralja ali šaha, kakor ga tam imenujejo. Odstavljeni šah Ahmed je šele 27 let star in se je za vladno malo brigal. Živel je večidel v inozemstvu in se zabaval v raznih letoviščih. Na čelo države je sedaj stopil bivši ministrski predsednik Riza. Perzijsko ljudstvo je odstavitev šaha z veseljem pozdravilo.

Boji v Siriji se nadaljujejo. Vstaši imajo južno od Damaska zbranih okoli 20.000 mož, ki neprestano naskakujejo mesto. Francozi so Damask močno utrdili, ulice so zabarikadirane, okoli mesta pa vozijo oklopni avtomobili. V okolici Damaska so vstaši zasedli nekoliko višav. Vstaški vodja Bahri je proglasil Sirijo za neodvisno republiko, sebe pa je oklical za predsednika. Ker vstaše podpira ves muslimanski svet, je francoski protektorat nad Sirijo resno ogrožen. Tudi velike armade, ki jih Francozi vozijo v svoj kolonije, jih bodo Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

RODICA PRI GROBLJAH.

(Posvetitev presv. S. J.)

Nedelja 1. novembra nam ostane vsem vaša-
nom v neizbrisnem spominu. Ta dan smo se pred
novepostavljenim znamenjem posvetili javno pro-
svetemu Sreču Jezusovemu ter mu prisegli zvesto-
bo, ko smo mu klicali: »Tvoji smo, Tvoji hočemo
biti.« Nad vse ganljiv je bil prizor, ko so po dopol-
danskim službi božji preč. g. vizitator iz Grobelj
blagoslovil krasno izdelan kip Najsvetejšega Sreča,
še bolj ganljivo pa je bilo, ko so štirje krepki fanti
je dvignili ta kip na lepo okrašeni nosilnici na
rame in ga odnesli med petjem in ubranim potr-
kavanjem v dolgi procesiji iz cerkve na njegovo
novo bivališče, z mlaji, zastavami, venci, zelenjem
in cvetjem okrašeno znamenje. Tu je bil kratek na-
govor, nato pa se je cela vas posvetila Presvetemu
Sreču Jezusovemu. Zdelo se nam je kakor da kliče
to božje Sreče z novega bivališča: »Na tem kraju, iz
tega Sreča bo izvirala vir milosti vsem, ki so se tru-
dili ter mi postavili bivališče, izvirala bo vir mila-
sti vsem, ki me bodo tu spoštevno častili, izvirala bo
studenec milosti na vso vas, saj sem jaz Kralj vseh
kraljev, Gospod vseh gospodov.« — Bilo je veliko
truda, veliko stroškov, veliko poštrevanosti, pa
vsega tega se nismo zbal. Imeti smo hoteli v svoji
sredi Njega, ki je Kralj in središče vseh src. — Ti
pa o Sreču Jezusovu, poplačaj tisočero vsem, ki so
kolikaj pripomogli postaviti Ti ta dom, vsipaj
nanje blagoslov in postavi jim tudi Ti kdaj dom,
prijeten dom v nebeski višavi! — Rodičan.

MOTNIK.

(Smrtna kosa.)

Dne 29. oktobra je po dolgi, mučni bolezni
umrl v 54. letu starosti Valentin Grabner, posest-
nik, žagar in lesni trgovec, p. d. Ksaverk v Zaja-
sovniku, fara Motnik. Kal svoje bolezni si je na-
kopal med vojno v Galiciji in v Karpatih in napo-
sled v ruskem ujetnistvu, od koder se je povrnil
leta 1918, decembra meseca. Bil je zvest pristaš SLS
in dolgo vrsto let naročnik »Domoljubca«. Da je bil
umrl med ljudstvom povsod splešno priljubljen,
priča njegov pogreb, katerega se je udeležilo mno-
go ljudstva iz domače motniške kakor tudi iz sosed-
nje št. gotarske in vranske fаре. Vsem, ki so ranj-
kega poznali, se priporoča, da ga ohranijo v blagem
spominu.

SMIHEL PRI NOVM MESTU.

(Razno.)

Kat. prosvetno društvo živalno deluje. Pred
mesečem je priredil društven pevski zbor v Novem
mestu perski koncert, ki je nad vse pričakovano
dobro uspel. V nedeljo 8. novembra pa je otvorilo
društvo gledališko sezono z igro »Rešitelj«. Nasto-
pilo je 20 fantov. Društvo je pritegnilo dosti novih
moči, da jih izvežba in vpelje v društven in orlovski
krog. — Sela v Smihelu in Novem mestu je že
precej časa zaprta. Menda se je pojavil slučaj na-
lezeljive bolezni — škrlatinke. Usojali bi si pripo-
niti, da je previdnost pač zmeraj na mestu, a če
pomislimo, da je samo radi kakoga malenkostnega,
lahkega slučaja sela kar po celih 14 dni zaprta, se
nam pa vseeno zdi, da sela malo preveč škodo trpi.
Saj kolikor nam je znano tudi v Ljubljani, kjer je
nevarnost nalezljivosti nekoliko večja, zaradi kake-
ga posameznega slučaja še ne zapirajo sol, oziroma
zavodov, posebno se ne, če bi se izkazalo kdaj, da
nalezljive bolezni sploh ni.

VRHPOLJE.

(Razno.)

Ponesrečil se je pred kratkim tukaj posestnik
Jožef Merala. Pri kritu strehe je padel raz lestvo in
si poškodoval lobo. Vsi zadobljeni rane je
podlegel v ljubljanski bolnišnici. Prepeljali so ga na
larno pokopališče v Moravčah, kjer smo ga ob obilni
udeležbi ljudstva spremili k zadnjemu počitku. Sve-
čila mu večna luč! — Dne 21. oktobra pa se je po-
ročil načelnik tukajšnjega Orla g. Fr. Kodrman.
Vzgodnemu in silno delavnemu članu našega Orla
žalno obilo sreče v novem stanu.

SV. JURIJ OB JUŽNI ZELEDNICI.

(Prosvetno društvo.)

Tukajšnje kat. prosv. društvo je imelo svoj
redni občni zbor in si je izbralo marljive delavce
v odbor, ki so: predsednik Soler Martin, Bezovje;
podpredsednik g. duh. svetnik Valentin Mikulič; taj-
nik Ivan Čater, Bezovje; tajnikov namestnik g. ka-
plan Jožef Bezjak; blagajnik Tomaž Gasparšič, trg.
Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

GOSPODAR

Sadje za dom.

SADJE ZA DOM.

Izmed vseh naših domačih kmetijskih
pridelkov se sadje kot hrana najmanj ob-
raja in najmanj upošteva. Na tisoče va-
gonov sadja pridelamo, pa kako bore malo
tega božjega daru použije producent sam!
Ogromna večina se proda. Kar pa ostane,
predelajo izvečine v sadjevec ali celo v
žganje. Malokje shranijo kaj več jabolk za
zimo in še tisto malo kar ostane doma v
presnem stanju, je slabo spravljeno in se
prav negospodarsko uporablja.

Napačno je tako ravnanje že sploh z
ozirom na veliko važnost sadne hrane.
Dvakrat napačno za družine, kjer so otro-
ci. Sveže sadje sicer nima tolike in take
redline vrednosti kakor n. pr. krompir ali
ližol, vendar pa tudi v tem oziru ni prazno
kakor se vobče sodi, kajti ima 10—15 od-
stot. sladkorja, ki je važna redilna snov.
Toda še važnejši je posredni vpliv sadne
hrane. Saj je nepobitno dokazano, kako
ugodno deluje sveža sadna hrana na pre-
bavo, kako blagodejno učinkuje na živčev-
je, na krvni obtok itd. Tako pri vsakem
človeku. Kaj pa šele pri otrocih, kjer se
organizem šele razvija! Pa tudi kuhano
sadje in razna jedila iz njega so prav ta-
ko prijetna kakor koristna izprememba
zlasti na mizi preprostega kmeta, katerega
vsakdanja hrana je vobče kaj enolična.
Zato ne moremo dovolj v živo priporočati,
da se vselej, kadar je sadna letina, pri-
merna množina sadja pusti za dom,
da se pravilno shrani in da se pa-
metno uporablja.

Doba, ko v naravi ni nikakega sadja,
traja pri nas od začetka novembra do kon-
ca maja, torej celih 7 mesecev ali okroglo
čez 200 dni. Ako računimo na dan in na
osebo $\frac{1}{4}$ kg sadja, znese to za celo dobo
na osebo 50 kg. Kjer je pa v družini več
otrok, je pa to premalo. V tem slučaju bi
100 kg na osebo in zimo ne bilo nič
preveč.

Sadje za zimo je treba pa tudi pri-
merno shraniti, da se tekom te dolge
dobe ne pokvari. Kjer imajo zmisel za
sadno hrano in nekoliko dobre volje, že
najdejo tudi v najskromnejših razmerah
kotiček, kamor postavijo preproste police
za sadje. Treba le, da je prostor snažen,
da se da zračiti in da je moči po potrebi
sadje prebirati. Sadna shramba naj bo ko-
likor mogoče hladna, vendar pa ne toliko,
da bi sadje zmrznilo. Važno je, da ni pre-
več vlažna in da se da zračiti. V tem se
sadje bolje ohrani in bolj počasi zori nego
na svetlem. Gnailo zelo oviramo, ako sad-

Sv. Jurij; za narodno obrambno delo g. kaplan Al.
Drvedel; za treznost Ljilka Zorko, trg Sv. Jurij;
pregledovalec računov Franc Zličar, trg Sv. Jurij;
knjižničar Martin Spolenak, Repno; odborniki: Jož.
Klanjšek, Anica Rančigaj, Terezija Čater, Tončka
Selič in povodnja Valentin Rastočnik. Ker je od-
bor v dobrih rokah je upati, da bo društvo marlj-
vo prirejalo razne predstave in vršilo drugo pro-
svetno delo. Bog živi! — Kmečki fant iz okolice.

no shrambo vsako leto prebelimo in jo
večkrat zažveplamo.

Konečno je treba s sadjem pametno
gospodariti. Sadje naj bo pod ključem —
to je prvo pravilo. Nikdar naj se ne trpi,
da bi si posli ali celo otroci sami jemali
sadje. Kjer otroci gospodarijo po sadni
shrambi, tam je kmalu prazna. Sadno za-
logo je treba vsaj vsakih 10 dni pregledati
in odbrati, kar se hoče pokvariti. S tem
se reši načeto sadje, zdravo se pa obva-
ruje pred kvarjenjem.

Gospodarska obvestila.

Poročila o cenah denarja, živine, žita
in lesa nam najbrže pomotoma niso bile
dostavljene. Zato prosimo oprostjenja.

g Izvoz konj. Kupčija s konji se je te
dni poživila. Izvoz naših konj gre predvsem
v Švico in Avstrijo. Največji del odpade
na izvozno trdiko Vajda, Čakovec, ki iz-
vozi tedensko po dva vagona konj preko
Maribora v Švico.

g Končna cenitev svetovnega hmelj-
skega pridelka. Odbor III. mednarodnega
hmeljarskega kongresa je v svoji zadnji seji
končnoveljavno ocenil svetovni pridelek
hmelja na 958.500 centov po 50 kg. Od tega
je pridelala Jugoslavija 40 tisoč centov in
sicer Slovenija 13.000 in Bačka 27.000. Ta
svetovna cenitev presega ono od 1. avgusta
za 70.000 centov po 50 kg. To se razlaga s
tem, da se avgusta niso še dali oceniti na-
tančno veliki nasadi poznega hmelja po-
sebnost v Angliji in v Ameriki. Verjetno je,
da je ta nova višja cenitev med vzroki, ki
so zakrivali nazadovanje cen hmelja.

g Oddaja vinskih trt in sadnih dreves iz
drž. trtnic in drevesnic mariborske oblasti.
Prihodno spomlad se bodo oddajale iz drž.
trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtne
in drevesne sadike najbolj upeljanih vrst, ka-
kor: laške grašvine, muškatega silvanca,
belega burgunca, rumenega šupona, zelenega
silvanca, žlahtine in dr., cepljenih na ripa-
rijo portalis, rupestris št. 9, solonis 1616; na-
dalje od jablan: štajerske mošancije, renskega
bobovca, baumanovko, kanadko i. dr. po sle-
dečih znižanih cenah: cepljenke la, po 1500
dinarjev. 1000 komadov; korenjaki la, po 250
dinarjev. la po 75 Din 1000 komadov; ključti
la, po 100 Din. la po 35 Din 1000 komadov;
drevesa (visokodebelnata) la po 15 Din. la
po 10 Din komad. — To blago se razdeli med
manj imovite posestnike, ki doprinesejo od
pristojne občine tozadevno potrdilo. Even-
tuelni preostanek se dodeli imovitejšim po-
sestnikom, katerim se pa zaračunajo trte in
drevesa za 50 odstotkov dražje. Nadalje ve-
lijaše cene le na oda'em mestu v dotični
trtnici ali drevesnici. Za omot in dovolj na
železnico se zaračunajo lastni stroški. — Pri
dodelitvi se bodo v prvi vrsti upoštevali vino-
gradniki in sadijari mariborske oblasti, potem
še ostali. — Naročila morajo biti kolkova-
na (5 Din za vlogo) in se imajo vložiti naj-
kasneje do 25. novembra t. l. ali pri pristoi-
nem srezkem ekonomu ali pa pri dotični drž.
trtnici ozir. drevesnici, odnosno pri »Vinar-
skem in sadijarskem nadzorniku za maribor-
sko oblast v Mariboru«. Po tem roku se raz-
dele zaloge sorazmerno med vse opravičence
in se jim dostavijo tozadevne nakaznice.

Varčna gospodinja pere samo z milom
»Gazela«!

GOSPODINJA

Vzgoja.

Samoljubje. Naravna in upravičena skrb za samega sebe preide v pretirano samoljubje, ako otroka razvajamo in v vzgoji popuščamo.

Vsaka mati misli vedno na to, kako bi otroka zabavala. Cela družina priteče, če zajoka, da ga pomiri. Kadarkoli le pokaže kakšno željo, mu jo hitro izpolnijo. Zdaj iztegne ročico za to, zdaj za ono igračko, brž mu jo prinese. Vrže jo na tla ali udari po nji in vsa okolica hiti pobirat ter ga pregovarja v njegovi razdraženosti in mu zopet ponuja kaj drugega. In tako gre to dalje. Otrok raste. Jé in pije, kadar in kar sam zahteva. Ako ga starši vzemo s seboj, jih sili domov in oblastno določa, kam naj gredo, koliko časa naj tam ostanejo tako, da starši napol v zadregi, napol v nepotrpežljivosti izpolnijo njegovo voljo. In tako postaja vedno drznejši v svojih zahtevah. Domači ga vodijo na vse zabave in jemihejo povsod s seboj ter mu izpolnijo vsako željo kakor nekaj po sebi umevnega. Tako se čuti otrok za središče, okoli katerega se vse suče in — egoist, samoljubnež je gotov.

Nikoli se ne navadi tak otrok, da bi se odpovedal čemurkoli, da bi drugim prihranil kakšen trud, ali napravil kakšno veselje. Zato pa tudi ne pozna sladke zavesti, ki jo občuti človek, ko komu napravi veselje. Da bi pa komu kaj pomagal in pri tem sam kaj trpel, to mu niti na misel ne pride, koga razveseliti in se sam veselju odpovedati, to mu je docela tuje. — Hvaležnosti ne pozna; ne zahvali se nikoli, ali le prisiljen. Vse zahteva zase kot svojo pravico. Občutljivost, domišljavost, neprijaznost in nevhvaležnost so naravne posledice take vzgoje.

Pametna mati vadi otroka od prve mladosti na to, da je zadovoljen s tem, kar mu da. Ob pravem času pa mu zna tudi kaj odreči. Zgodaj ga že vadi v skromnosti v jedi in pijači, obleki in vseh življenjskih potrebah. Doma, v krogu družine ga navaja k ljubezni in postrežljivosti in uslužnosti napram vsem. Kadar se pokaže katerikoli izrodek samoljubja, pride s svojimi iznajdljivimi vzgojnimi vplivi; osramoti tu in tam samoljubne zahteve, mu pripoveduje nevsiljivo zglede plemenite nesebičnosti in kaznuje vsako samoljubno dejanje z besedo in dejanjem zlasti pa z izpljučitvijo od skupnih družinskih dobrot. Na ta način uči mati otroka upirati se grdemu samoljubju, ki je korenina vseh napak v človekovemu značaju.

Kuhinja.

Vsaka reč ob svojem času, pravi pregovor. Ta pregovor velja tudi pri kuhi. So jedila, ki so ob določenem času najboljše. Čas kislih kumar je že za nami. Jeseni je čas sladke repe, sladkega zelja, korenja in še drugih sladkih reči. **Sladka repa** je brez dvojbe v jeseni najboljše. Pri-

pravi se tako-le: Olupljena na majhne kocke zrezana repa se z vročo vodo polije. Osoli se in pridene se nekoliko kumne. Kadar je kuhana, se odcedi. V kozici naredi na masti surovim ali kuhanim maslu bledorumenno prežganje. V to prežganje stresi repo, dobro premešaj in prilij toliko surovega mleka, da bo repa pokrita. Po desetminutnem vrenju je gotova kot prikuha, ki se postavi na mizo.

Piška s korenjem in krompirjem (za slavnostne prilike). V kozi razbeli dve žlici masti. Srednjedel koren zribaj na krušnem ribežnu in mu primešaj nekoliko drobne zrezane čebule. To deni v razbeljeno mast, da se nekoliko zarumeni. Osnajeno piško razreži po členkih in daj v prežganje. Olupi 2 do 4 krompirje, zreži na ploščice in prideni zraven. Zalij z juho toliko, da sta piška in krompir pokrita. Osoliti primerno ne smeš pozabiti. To kuhaj pokrito pol ure in daj kot mesno jed na mizo.

Ruski omlet. V skledi mešaj 3 dkg surovega masla, pridene tri rumenjake in eno žlico stolčnega sladkorja, prilagaj polagoma četrt litra mleka ali še boljše sladke smetane. Vse dobro pomešaj. Iz treh beljakov naredi sneg, osoli ga s par zrn soli in ga nekoliko primešaj. Nazadnje pridene še štiri žlice presejane bele moke. V dveh širokih ponvah segrej za oreh masla ali masti. Zlij v vsako ponev polovico testa in razravnaj po vsej ponvi. Pečica (ror) mora biti precej vroča, kadar postaviš v njo. Notri pusti 15 minut, da se omleti lepo narastejo in zarumene. Ko so pečeni pomaži omlete z mezgo, zapogni in potresi s sladkorjem.

Vrt.

Med cvetice čebulnice, ki se nasade v jeseni, spadajo: **hijacinte, tulpe in narcise.** Nasajajo se v lonce, kozarce in na vrtno gredico. Ker je čas za saditev v lonce že potekel, hočem napisati le saditev na vrtno gredico.

Hijacinta zacvete zgodaj spomladi. Iz nad zelenega listja se vzdiguje dolg klas, napolnjen s prelepim, blagodišečim raznobojnim cvetjem. Angleži so jo prvi prinesli iz Male Azije, ki je njen pravi dom, v svojo domovino. Dandanes je udomačena že po vsem svetu. Na Holandskem so celi travniki samih hijacint. Čas saditve na vrtno gredo je mesec oktober, november ali prva polovica decembra. Zemljo zahtevajo čebulnice lahko, peščeno. Zato premešaj zemljo z vležanim kravjekom in z drobnim peskom (mivko), ki ga voda pušča ob bregovih. Čebule nasadi 6—8 cm globoko in 10—12 cm vsaksebi. Tako nasajene čebule pokrij z listjem, smrečjem ali kakimi drugimi lahкими vrtnimi odpadki. Spomladi, ko pojenja hud mráz, jih je treba odkriti in prav kmalu prikuka iz zemlje nežno zelenje. Nekaj nepopisno lepega je skupina

raznobojnih hijacint v zgodnji spomladi. Čebule hijacint se naročajo na Holandskem. Dobe se tudi pri vrtnarjih. Prvo leto cveto najbujneje, potem čebula oslabi in cvetje ni več tako krasno.

Tulpa cvete zgodaj spomladi v vseh močjih prelepih barvah. Po obliki je enostavna in napolnjena, nizka in visoka. Razločujemo rane, srednjerane in pozne tulpe. Glede zemlje se je ravnati kot pri hijacintah. Ker imajo manjše čebule, jih lahko nasadimo 8—10 cm narazen in 7—8 cm globoko. Pokriti jih je ravno tako treba kot hijacinte. Njih čebule ne oslabe, ampak cveto celo vrsto let zaporedoma z enakolepim cvetjem. Čebula tulpe požene nove izrastke v obliki malih čebulic. Te čebulice se nasade v jeseni. Spomladi poženo liste. Ti listi se porežejo razen dveh srednjih. Porežejo se zato listi, da se čebula ojači. Te nanovo izrastle čebule cveto tretje leto, če es ne goje na zgoraj opisani način.

Ker narcise prezime v zimi in ker jih tudi puščamo celo leto v zemlji, pridejo za jesensko presajevanje le na novo naročene ali pa razmnožene s tem, da razdelimo šope v posamezne čebule. Narcisa ni izbirčna glede zemlje. Uspeva v vsaki dobri vrtni prsti. Po barvi so narcise rumene, bledo-rumene in bele. Po obliki enostavne in polnjene. Nekatere vrste razširjajo zelo močen in prijeten duh. Vrtnarska umetnost in spretnost je vstvarila prekrasne oblike cvetočih narcis.

Kužne bolezni.

Kako se širijo kužne bolezni?

»Vojska in kuga sta sestri«, pravi pregovor in nam poasni s tem, da sledijo vojnim pohodom nalezljive bolezni, bodisi da jih prenaša vojska iz kraja v kraj, bodisi da se razvijajo iz pomanjkanja, ki nastane po vojnah. Najbolj nedolžna stvar lahko prenese kužno bolezen. Pater Abraham a Santa Clara pripoveduje v svojem opisu velike kuge na Dunaju, kako je šel fin gosposdek, ves namazan in nakrepljen, z dišečim robcem pred nosom, na izprehod in je sprejel drobno pisemce. Poslala mu ga pa je smrt; samo toliko, da ga je prijel, se je že stresel in bil je še tisti dan mrtev.

Cunje in druge smeti razširjajo tudi bolezni. Stara žena mi je pravila, da je pripeljal cunjar voz cunj v Zagorje (Notranjsko) in postavil voz v poštno šupo. Šla je mimo Karmelova krava in je potegnila nekaj cunj ven in jih požrla. Krava je obolela in so jo doklali. Ker ni bilo znakov bolezni, je dovolil mesojed, da prodajajo meso. Oboleli so vsi, ki so jedli od tistega mesa. Kolera je bila v vasi in ljudje so začeli cepati. Moja stara mati (po materi) so bili ob devetih zvečer še zdravi, ob enajstih že mrtvi. Župnik Mlakar je hodil od hiše do hiše previdevat, spremljal ga je bogoslovec Domicelj, ki je postal tudi žrtev svoje ljubezni do bližnjega. Moj stari oče po očetu je umrl isti dan kakor mati moje matere in so pokopali oba v isto jamo. Saj bi bila morda kolera tudi brez cunjarja našla vas, ker je obiskala l. 1856. naše kraje, vendar velja, da se raznese s cunjami dostikrat bolezen.

V neki hiši v mestu Gmunden je vrgla nova gospodinja stare cunje izpod strehe — pa je dobilo več ljudi koze. Pred vojno so vrgli iz ljubljanske predilnice odpadke indijskega bombaža v jamo proti Selom. Par oseb, ki je šlo tam mimo, je dobilo koze.

Med vojno so dobili v Zagrebu v neki rodbini tifus. Zdravnik je uvedel preiskavo in dognal, da je molzel mleko za to rodbino vojak na dopustu, ki je stregel v bolnici za tifus.

Na mleku in z mlekom se prenese sploh lahko dosti bolezni, posebno griža in tifus, ker je mleko silno občutljivo za vsak vonj. Pri neki hiši so zapazili, da ima mleko naenkrat grozen duh po gnjilem. Gospodar je preiskal vse in dognal v svoje presenečenje, da je gnal pastir radi bližnjice krave čez kraj, kjer je bila pokopana poginula žival.

Mrhoviha, ki ni dovolj globoko zakopana in ne polita z razkužilom, je vedna nevarnost za zdravje živine in ljudi. V neki graščini na Gornjem Štajerskem so pokopali ob cesti od vraničnega prisada poginulo žival. Na tistem mestu je poganjala detelja prav bogato. Uboga udova se je je polakomila in si je je našela za svoji kozi. Dobili sta vranični prisad in sta poginili.

Neverjetno je, kako dolgo se ohranijo živi zametki. Na Francoskem je prekopal grobar že 30 let star grob moža, ki je umrl za kozami. Les trupe je bil še cel, grobar je sunil z lopato vanj in začutil ob tem hud smrad. Kakor je poročal »Der Arzt« leta 1801., so dobili vsi pogrebelci koze in je mnogo njih umrlo.

Da je naše dni dosti čudnih obolenj, so tudi še lahko krivi preslabo zakopani mrličii. (Dalje prih.)

Zatiranje škodljivih mrčesov.

2. Bolhe.

Slično kot uši grizejo tudi bolhe podnevi in ponoči v vseh letnih časih. Dočim je uš zajedalka revnih slo'ev, nahajamo bolho pri bogatih in imenitnih stanovih, v nizkih kočah kakor v visokih palačah. Vsiljuje se tudi živalim, osobito psom in mačkam, odkoder prihaja zopet na človeka.

Tudi bolhe delimo v več vrst; najbolj je poznana rujava človeška bolha po svojem na straneh stisnjenem telesu, navadnih očeh, za katerimi tiče tipalnice ter po svojih treh prsnih obročkih, ki niso trdno zraščeni, marveč le premično spojeni. Njene z bodicami poraščene nožice so posebno čvrste ter ji omogočajo urno skakanje. Ustje ji služi za zbadanje in srkanje krvi. Sesalo se nahaja med gornjo in spodnjo čeljustjo, spodaj je žlebasto izdolbeno in vsebuje slinasto sluz, ki je strupena in povzroča srbenje in pordečitev kože na pichenem mestu.

Bolhe se jako hitro razmnožujejo. Samica izleže polagoma 800 jajčec v špranje ter razpoke tal in sten. V 6 dnevih se izvale ličinke, 3 in pol milimetra dolge belkaste živalice z vitkim ščetinastim telescem, ki sestoji iz 14. obročkov, mehke ko-Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

IZOBRAZBI

Fantovski večeri v pismih.

II. Skupnost v družini.

Kaj pa je družina? Ali si že kedaj mislil na to, dragi fant? Poslušaj!

Družina je najprej po volji božji skupnost očeta in matere. Bog namreč sam hoče, da se nekega dne najdeta oče in mati in skleneta drug drugemu pomagati. Bog sam hoče, da mož ljubi svojo ženo iz vsega srca in za njo skrbi in dela in se trudi vse življenje. Prav tako pa Bog tudi hoče, da je žena možu vdana in ljubezni, pokorna pomočnica in zvesta družica tako v veselih kakor žalostnih dneh prav tja do groba. — Ničvreden mož torej, ki bi ženo zapustil ali prelomil ji dano besedo zvestobe ali bi jo zlorabil ali z njo celo grdo postopal. Pravtako pa tudi ničvredna žena, ki bi se možu izneverila, izneverila morda posebej tedaj, ko pridejo nad njiju težki trenutki življenja. — Glej! Vse to je od Boga samega v človeška srca zapisana postava. Zato se ta medsebojna skupnost očeta in matere tudi na zunaj pokaže ob vsaki priliki. Oče in mati nimata med seboj nobene skrivnosti. V vsem si zaupata, v vsem si pomagata, drug drugega brezplačno podpirata. Kaj pa šele, če pride bolezen. Le pomisli, kako je bilo očetu, če so kedaj mati v vaši hiši nevarno zboleli. Kolikrat so oče vzdihili: »Ah! otroci, kaj bo z nami, če nam Bog mater vzame!« In kaj vsega niso oče storili, da bi mati ozdraveli? Bodiš, da vam je še tako trda šla za vsakdanji kruh, ničesar ni bilo škoda: ne denarja,

že, kratkih tipalk, brez oči in nog. Po 11 dnevih se spremeni ličinka v bubo, katera dobi v drugih 11 dnevih podobo bolhe. Moč njenih mišic je velika. Zmožna je premakniti predmet, ki preseže njeno 70kratno težo.

Izstradati se bolhe ne dajo kmalu, jako pa so občutljive proti razkuževalnim sredstvom. Zatiramo jih s pogostim umivanjem tal z vročo vodo, kateri pridamo nekaj sode (dve navadni žlici na liter vode). Izvrstno jih uniči 2 do 3 odstotna sanitolova raztopina, s katero oblijemo tla, stene in posteljnake, pazéč, da pride tekočina v špranje in razpoke. Prežene jih tudi prašek za mrčes. Poglavitno obrambno sredstvo proti bolham pa je red in snaga v stanovanjih. Gospodinje, ki pridno umivajo tla s Sanitolom, sodo ali milom, odpravijo bolhe v najkrajšem času. Pokončuje jih tudi solnce, zato je koristno solnčenje perila in posteljnine.

Bolhe prenašajo takozvano podganjo kugo, bolezen, ki se rada pojavi pri podganah in prehaja tudi na človeka. Zdravilna znanost je dognala, da se ta kuga ne širi naravnost od podgan, marveč zahteva posrednika — bolha, ki vsrka s podganjo krvjo strupene bacile kuge ter jih presadi v človeško kri. Vrhutega pa prenašajo bolhe tudi druge nalezljive bolezni.

(Dalje prih.)

ne potov, ne truda, le, da bi mati bili zopet na nogah. In, če se je zgodilo, da so mati umrli, kako obupno so oče klicali: »O, da bi bil mene Bog poprej poklical s svetla!« Očeta in mater torej družijo posebna vez. Imenujemo jo **zakonsko ljubezen**. Bog sam pa je, ki je to ljubezen vsadil v ajiju srca.

Družina pa ni samo skupnost očeta in matere, ampak tudi skupnost starišev in otrok. V skupnosti očeta in matere sem zagledal luč sveta jaz in ti in vsakdo. Pa kako se je to zgodilo? Zgodilo se je po volji božji. Bog sam je namreč hotel, da je zrne življenja padlo na rodovitna, od Stvarnika samega blagoslovljena tla in da je vzkliklo v medsebojni ljubezni očeta in matere. In tedaj se je rodilo tvoje telo, ki ga je tvoja mati več mesecev nosila pod svojim srcem tako, da je bil utrip njenega tudi tvoj življenski utrip. Bog pa je seveda udahnil v tvoje telo tudi svojega duha in postal si človek, po svojem telesu podoben starišem, po svoji duši Bogu samemu podobno bitje. — Vedeti pa moraš, da je bila ura tvojega rojstva ura velike bridkosti za tvoje stariše. Ljubezen, ki jima jo je Bog sam vdahnil do tebe, si oškropil s krvjo in trpljenjem. Nisi še vedel zase, a mati in oče sta že bila v skrbeh za tvoje in materno življenje. In mati je šla celo na božjo pot, da bo tvoj prihod na svet pod božjim in Marijinim varstvom. In ko so se dnovi dopolnili, da stopiš na pozorišče človeštva, tedaj je celo smrt brusila svojo koso ob vznožju bolniške postelje tvoje matere, da zamahne po njej in če Bog dopusti, tudi po tebi. — Eno si torej od prvega početka z materjo in eno si potem vse življenje z očetom in materjo. Ona dva čutila, živita, mislita, trpita, umirata s teboj in za tebe. Koliko potov, koliko prečutih noči, koliko trpljenja dušnega in telesnega!

— Na rokah sem te nosila, v bolečinah te zdravila, zate noč in dan skrbela, zate sem in bom živela. — Čez te se potem nagnila, srčno sem Boga prosila: Oče, hudega ga brani, meni, sebi ga ohrani.

In kakor tedaj, ko si bil majhen, tako tudi danes, ko si pod vrhom. Navadil si se sicer misliti pri besedi roditelji na to, da so ti stariši dali enkrat življenje, v resnici so pa roditelji zato, ker morajo dan za dnem v trpljenju roditi in budit v tebi duševne sile, širiti tvoje spoznanje, vtrjevati tvojo voljo, nadzirati tvoja dejanja, blažiti in zlahtniti tvoja čustva in vse v zavesti, da bodo morali nekoč Bogu zate odgovor dati. O, koliko skrbi, koliko razočaranj,

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16.

koliko bridkosti, če ne doživijo pričakovanih sadov. Oni čutijo s teboj kakor čutiš sam svojo žalost, svoje trpljenje, svoje neuspehe, svoja razočaranja. Oni so — in ti veš, da so — eno s teboj: ti veš, da si dal njih življenje.

Pa pomisliva še dalje, kaj da je družina. Družina je tudi skupnost bratov in sester. Dobil si brata in sestro, dobil jih še več, dobil jih celo kopico. In z njimi si rasteš in vsi ste bili kakor eno. Skupaj ste prisluskavali pesmim in pripovedkam svoje dobre mamice, skupaj ste se plazili po kolenih očetovih in jih vlekli za dolge brke, skupaj ste jedli, molili in se igrali. Pod isto streho ste spali, pri isti mizi obedovali, pred istim hišnim altarčkom klečali. Skupaj ste hodili v cerkev in šolo, na nivo in polje. Skupaj ste se prekučovali po hiši in peči. Drug drugemu ste vse dobro privoščili, drug drugega branili. Imeli ste se radi. Starejši ste mlajše varovali in mlajši so starejšim pomagali. Nič niste zamerili, če je kdo malo več zajel ali dobil za Miklavža večje darilo. Vse ste si povedali, vse si zaupali, skupaj delili žalost in veselje. Pač! Včasih je nastala od časa do časa tudi nevihta, nebo se je za hip zagrnilo z oblaki, a to ni bilo uničujoče — neurje strasti in sovraštva, to je le znak različenih značajev, ki se drug ob drugem brusijo in čistijo. Nekoliko hipov in nebo je še bolj vedro kot prej, pogled enega v srce drugega še jasnejši in globlji —: prav tako kakor zunaj v božji naravi po viharjih v polletnih solčnih popoldnevih. Zares! Družina je končno skupnost med seboj — nega življenja. Stara pripovedka pravi, da bo konec sveta tedaj, ko ne bo več nobene skupnosti v družini. Skopost bo gnala brata zoper brata in oče bo sina in sin bo očeta moril. Ko bo torej zadiviljala v družini npravna propadlost, tedaj bo tudi zadiviljal v vsem svetu splošen propad. Bodisi, da je to samo zgodba brez resnice za prihodnost, gotovo je, da je resnica za sedanjost, namreč resnica, da se v vsaki pošteni družini skupno dela, skupno moli, skupno veseli, skupno žalosti. To velja v polni meri — zlasti, če imamo kmečke družine — pred očmi, da kar en ud trpi, to trpijo tudi vsi drugi udje. Oče in mati, bratje in sestre: vsi so deležni istega dela, istega božjega blagoslova, istih veselih in žalostnih dni. Kako lepa skupnost!

Sedaj veš nekoliko, kaj je družina in sedaj bi bilo na mestu, da bi ti nekoliko vest izprašal. Pa prihraniva to neprijetno delo za prihodnjico! Dotlej te pa prijateljsko pozdravlja tvoj

vaški učitelj.

Judje in tisk.

Leta 1902. je ruski profesor Sergij Nilus objavil prvič, l. 1911. drugič in l. 1917. tretjič knjigo z naslovom: Krvave zasnove ali protokoli judovskih modrijanov. V tej knjigi so zbrani zapisniki tajnih sej judovskih poglavarjev, kakšne seje so imeli ti poglavarji najprej l. 1897. v Bazlu. Izročila je te zapisnike omenjenemu profesorju neka gospa, ki jih je ukradla v stanovanju framasona, ki je bil član najvišjega framasonskega reda

(33) škotskega obreda. Odseva nam pa iz teh zapisnikov ves satanski načrt, po katerem si hočejo podjarmiti judje vesoljni svet in postati brezobzirni oblastniki zlasti krščanskih narodov.

Samo po sebi je umljivo, da so se judovski voditelji silno prestrašili, ko so začeli ti zapiski izhajati. Ko so n. pr. zvedeli l. 1919., da jih misli Nemec Gottfried zur Becker prevesti tudi v nemški jezik, so mu ponudili nič manj kot 500.000 zlatih mark, naj tega nikar ne stori. Žal, da se jim ponudba ni posrečila in tako so danes prevedeni nele v ruski in nemški jezik (prvotno so pisani v francoščini), ampak tudi v italijanski, poljski, španski in pravkar prihajajo tudi pri nas na dan v hrvaškem jeziku. Navedimo še drug primer, kako se bojijo ruski voditelji, da bi njih načrti ne postali znani javnosti!

28. februarja 1917 so bili boljševiki na Ruskem carja Nikolaja; 2. ali 3. marca je izšla tretja izdaja Nilusovih protokolov. Že so bile prve naklade v železniškem vozu, da jih odpelje v knjigarne! Naenkrat je pojavi boljševiška tolpa, ki udre v železniški voz, pomeče knjižice iz njega in vse do zadnje požge. Ko je bilo to delo dovršeno, so odšli, ne da bi pogledali v kak drug železniški voz. Žeto je bilo sumljivo. Še večjo pozornost je vzbudilo dejstvo, da je dal jud Kerensky, kakor hišo je prišel na vlado, odlok, da se morajo pregledati takoj vse knjigarne in kjerkoli se najde kak izvod protokolov, se mora nemudoma sežgati. (Pristaviti moramo, da so bili vsi ljudski komisarji, ki so prišli po car. vladi na Ruskem na krmilo, sami Judje. Edini Ljening ni bil Jud, dasi mu je bila mati Judinja in je bil tudi poročen z Judinjo). Naravno je, da so se mnogi kljub tej prepovedi ali ravno zaradi te prepovedi začeli še bolj zanimati za protokole, tako da je cena posameznim izvodom neverjetno poskočila. Izvod, ki je stal 30—40 rubljev marca meseca, je kmalu dosegel ceno 500—600 rubljev. L. 1918. je bilo treba dati za en sam izvod že 1000 rubljev, leta 1920. pa že 12.000. Nedolgo nato ga nisi dobil niti za 3.000.000 rubljev. — Podobno kot z ruskim je bilo z angleškim prevodom. Ko je prevod izšel, je postala na knjigo pozorna vsa javnost. Časopisje je nastopilo z vso silo zoper judovske poglavarje ob čitanju teh protokolov. Pa naenkrat se je javno mnenje izpremenilo. Navečji listi kakor »Times« in »Morning Post« so začeli pisati, da so protokoli le izmišljotine in na vso moč začeli zagovarjati judovske veljake. Pa kako tudi ne, če protokoli sami ugotavljajo, da je zlato celega sveta v judovskih rokah (primeri sklepe prve seje v hrvaškem prevodu v »Novi Reviji«)? In kako ne bi listi pisali v prilog Judom, če pa protokoli sami hranijo take in podobne sklepe:

»Naš tisk mora zasledovati vsepovsod početje držav in ver in sploh vsakogar, ki ni z nami. Treba pa je, da ponižujemo zlasti kristjane z najgršimi psovki kot so nas oni poniževali skozi stoletja.« Podoben je sledeči sklep: »Novodobne države imajo v rokah merodajno moč, ki vtira pota idejam, ki naj gredo med narod. Ta sila je tisk. Toda ni ga bilo, ki bi znal organizi-

rat to silo in jo pripraviti do vpliva. Nam pa se je to posrečilo v znatni meri.« V tem duhu je tudi sledeči sklep: »Bistveni pomen časopisja je v tem, da javno mnenje prepojimo z našimi težnjami, da s časopisjem zlomimo nam nasproten odpor, da tako prepojimo tudi presojanje vseh javnih dogodkov po naših načelih.«

»Domovina« in brezverstvo.

O tem nihče več ne dvomi, da so naši liberalci naravnost besni nasprotniki katoliške vere, ki jo ubijajo, kjerkoli se jim ponudi prilika. Norčujejo se iz vere, obrekujejo duhovnike, sramote vse, kar je verskega, preganjajo in mučijo krščansko učiteljstvo, mladini pa izpodkopavajo versko misel s tem, da jo moralno pohujšujejo v raznih svojih društvih, z grdimi in podlimi romani, ki jih mečejo med mladino i. t. d. V svojem časopisju neprestano napadajo klerikalizem — tako nazivajo oni katoliško vero in Cerkev — sramotijo duhovnike, ki naj zavoljo tega izgubijo kot dušni pastirji ves svoj ugled.

Od časa do časa tudi napadajo verske resnice same. Vendar so v svojem časopisju postali v tem oziru nekoliko previdnejši, ker vedo, da odkrito napadanje verskih resnic veliko ljudi popolnoma odbije. A vendar je versko sovraštvo v njih tako močno, da včasih pozabijo na previdnost in se razgalijo do golega.

Liberalna »Domovina« bi pri vsej svoji podli umazanski in neprimerljivi lažnivosti rada veljala za pošten časopis. To zato, ker so liberalci »Domovini« še prav posebno naložili to nalogo, da trga vero in poštenje iz src tistih ljudi, ki so še verni, dočim je n. pr. »Slovenski narod« lahko bolj odkrit, ker je njegova naloga, da verske mlačneže in brezverce potrjuje v njih verski brezbriznosti.

»Domovina« pa pri vsem tem hoče včasih naravnost povedati, da je brezverska. Da ne bo zopet tajila, ponatiskujemo danes del članka, ki ga je prinesla meseca maja lanskega leta v štev. 18.

Članek ima naslov: Krščanstvo in poganstvo. V prvem odstavku podtika katoliškemu katekizmu nauk, ki ga katekizem sploh nima, namreč, da obstoji vera samo v zunanjem češčenju božjem, v cerkvenih obredih, v češčenju cerkvene oblasti i. t. d. Iz tega se vidi, da pisec katekizma sploh ni bral, če pa ga je katerikrat, že zdavno več ne ve, kaj je v njem.

Ko postavi to izmišljeno trditev, ki je v katekizmu sploh ni, pripoveduje potem, da v prvotnem krščanstvu ni bilo tako in da so šele pozneje iz poganstva uvedli to, kar da je v današnji katoliški veri bistveno.

Takole nadaljuje članek v »Domovini« dobesedno:

»Zato je tudi krščanska cerkev kakor hitro je postala državna vera, olajšala po-

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

ganom pristop s tem, da se je zadovoljila z izpolnjevanjem bogoslužnih formalnosti (—to so obredi, sv. zakramenti, sv. maša itd. Op. uredništva »Domoljuba«) in ni več zahtevala točnega izpolnjevanja npravnih načel. (Tu se je »Domovina« naravnost in vedoma zlagala. Vsak otrok ve, da Cerkev danes prav tako zahteva izpolnjevanje npravnih načel t. j. božjih zapovedi, kot v prvih časih. — Možje okrog »Domovine« naj vsi gredo kakšno pridigo poslušati, da ne bodo pisali takih budalosti. Op. ur. »Domoljuba«). — Pa ne samo to, cerkev je sprejemala v svoj kult mnogo običajev, obredov, slavnosti in simbolov poganškega bogoslužja. Namesto poganške božje trojice, ki so jo tvorili Zeus, vladar nebes, Pluton, bog podzemlja, in Pozejdon, vladar morja, je kmalu nastopila krščanska trojica Očeta, Sina in svetega Duha; Hero, mater olimpijskih bogov, je nadomestila Marija, ostale poganške bogove pa so odtehtale legije krščanskih svetnikov in svetnic in krščanska svetišča so se začela polniti z njihovimi podobami in sohami, katerim se je ljudstvo pobožno klanjalo. Bil je sicer hud odpor pri pravovernih proti vsiljevanju poganstva v krščansko bogoslužje (tako torej: Oče, Sin in sv. Duh, Marija, angeli in svetniki, to je po mnenju brezverske »Domovine« »poganstvo«, ki se je »vsililo« v krščanstvo in proti čemur da so se borili »pravoverni«. Naj bi nam »Domovina« vendar povedala, kdo so bili ti pravoverni, ki so se borili proti poganiskim bogovom Očetu, Sinu in sv. Duhu ter proti poganiski boginji Mariji? Op. ur. »Domoljuba«), toda ta odpor je bil brezuspešen. Sijaj in simbolika starih poganških obredov sta bila za maso vernikov preveč privlačna. (Torej so poganški Oče, Sin in sv. Duh ter poganška Marija zmagali in katoliška vera po mnenju »Domovine« ni več pristna, Kristusova! Ali ni že Kristus sam govoril o Očetu in Sinu in svetemu Duhu, ali ni sam povzdigoval svoje matere Marije, ali ni sam postavil sv. zakramentov itd. Op. ur. »Domoljuba«).

Dalje laže »Domovina«:

»Že sv. Jernej, lionski škof, je bil mučen leta 202, piše proti češčenju angelov in proti čarovnistvu, ki se vedno bolj razširja med kristjani (Po mnenju »Domovine« so torej angeli prav taka neumnost kot čarovnice! Op. ur. »Domoljuba«). — Cerkveni zbor v Laodiceji je storil sklep proti sekti angelistov, ki je nastala leta 336 v Frigiji in je častila zlasti angela Mihaela ter mu posvečala cerkve (da so bili angeli obsojeni radi češčenja sv. Mihaela, se je »Domovina« naravnost zlagala. Op. ur. »Domoljuba«). Sv. Avgustin piše v spisu »O pravi veri«: Ne delaj si vere s češčenjem mrtvih ljudi, kajti če so pobožno živeli, ne iščejo take časti. — S tem zavrača naravnost tedaj že razširjeni običaj slaviti spomin ter jih pozivati k priprošnji pri Bogu. (Ko bi sv. Avgustin sedaj prišel nazaj na svet, bi »Domovino« pošteno prijel za ušesa, ker tako predrzno laže o njem. Po mnenju »Domovine« menda smemo slaviti samo spomin morilec Principa ter postavljati spomenik umrlim brezverskim pisateljem in pesnikom, ne pa svetnikom in svetnicam. Op. ur. »Domoljuba«).

Bralci »Domoljubovi« naj pa zdaj sami sodijo, ali je »Domovina« brezverska ali ni in če dober kristjan more naročiti tak časopis ali ne.

Berite naslednje knjige!

»Kazan, voljši pes«. Ljudska knjižnica 19. zvezek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izvodu 18 Din, trdo vezanemu v platno 30 Din. Ta roman iz Kanade v severni Ameriki je eno najlepših del ameriškega slovstva, ki je preveden v vse svetovne jezike. Kazan je živalski roman, ni pa samo povest iz življenja volkov in lovečev v severnih puštinjah, temveč je obenem takó napet roman, da ga tisti, ki ga je začel čitati, ne more odložiti, preden ga ni prečital do konca.

»Kralj gora«. Ljudska knjižnica 20. zv. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu 18 Din, vezanemu v platno 30 Din. Kot navadno po vsaki vojni, se tudi Grčija po svojem osvobojenju ni mogla na znotraj urediti. Iz borcev za svobodo so postajali navadni tolovaji; zacvetelo je organizirano roparstvo, s katerim so bile največkrat v zvezi tudi vladne čete, tako da slabotna vlada ni bila kos položaju. Pisatelj nam zelo lepo in napeto opisuje roparske čete »Kralja gora« Hadžija Stavrosa in usodo treh jetnikov, ki so zašli v njegove roke. Naše knjižnice naj si knjigo takoj naročijo obenem s »Kazanom«, ako tega še niso storile.

»Mali lord«. Roman. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu 24 Din, vezanemu v platno 36 Din. »Mali lord« je knjiga, ki nas očara po svoji prikupljivosti in izredni milobi, ki preveva vsak stavek te izredno lepe povesti. To dobro knjigo naj si omisli vsak, ki hoče čitati kaj vzgojnega, kar ni primerno samo za odrasle, temveč prav tako tudi za mladino.

Kje se prodaja »Slovenec«.

Mnogim našim naročnikom v bližnji zimski dobi ne bo zadostoval več samo »Domoljub« za večerno, oziroma nedeljsko razvedrilo. Takim pouka in razvedrila željnim našim bralcem najtopleje priporočamo »Slovenec« ali vsaj njegovo nedeljsko izdajo, ki prinaša vsak teden krasno zbirko podob pod imenom »Ilustrirani Slovenec«. Vsakdanji »Slovenec« velja mesečno Din 20, samo nedeljska izdaja pa 20 Din za tri mesece. Lahko si pa tudi kupite samo posamezne številke »Slovenca« od slučaja do slučaja. Obrnite se kar na domačega trgovca, ki prodaja »Slovenca«. Postregel vam bo rade volje. V naslednjem vam podajamo seznamek podeželskih prodajalcev po Sloveniji.

Arhar Tilka, Zakotnik Ivanka, Šetina Ivanka, Slabe Ladislav, St. Vid nad Ljubljano. — Jesunar Ivan, Medvode. — Dolenc Marija, Stara Loka pri Škofji Loki. — Finžgar Ana, Potočnik Ivan, Zigon Marija, Škofja Loka. — Karol Bricelj, Šenčur pri Kranju. — Golob Marija, Knjižnica »Mirja«, Del. konzumno društvo, Zicherl Ana (kolodvor), Kranj. — Dornik Ana, Koželj Karol, Del. konzumno društvo, Theuerschuh Ivan, Markiš Janez, Tržič. — Karol Dolenc, Zeleznički. — Lotrič Marija, Čenčjica

pri Zelezničkih. — Mlakar Fr. nasl., Lesce na Gorenjskem. — Glavna tobakarna, L. Knez, Radovljica. — Dražlar Josip (kolodvor), Klemenec Marija, Jesenice na Gorenjskem. — Klinar Ana, Oblak Marija, Zvan Martin, Jesenice-Fužine na Gorenjskem. — Kmetijsko društvo, Gorje pri Bledu. — Kikelj Josip, Boh. Bistrica. — Tolar Franc, Mojstrana. — Nabavna in prodajna zadruga, Bohinjska Bela. — Del. konzumno društvo, Svetina Marija, Bled. — Del. konzumno društvo, Japelj I., Domžale. — Balantič Valentin, Bremsak Franc, Filipič Franc, Kamnik. — Skubic Josip (kolodvor), Grosuplje. — Kmetijsko društvo, Žužemberk. — Kostevec Marko, St. Rupert na Dolenjskem. — Mihelič Gregor, Ribnica na Dolenjskem. — Rom Matija, Kočevje. — Kos Josip, Kračec Iv. nasl., Novo mesto. — Del. konzumno društvo, Semič. — Plut Martin, Črnomelj. — Kokalj Ana (kolodvor), Novo mesto. — Velkavrh Franc, Brezovica pri Ljubljani. — Lebez Anton, Borovnica. — Kmetijsko društvo, Poženel Pavel, Dol. Logatec. — Lavrič Ivan, Cerknica. — Grom Leo, Rakek. — Glavna tobakarna, Opeka Frančiška, Simic Konrad, Vrhnika. — Kmetijska zadruga, Dol pri Hrastniku. — Mahkovec Marija, Litijska. — Držar Ernest, Šmartno pri Litijski. — Ljudska gospodarska zadruga, Zagorje ob Savi. — Župni urad, Ježica pri Ljubljani. — Ivan Butala, trgovec, Stari trg ob Kolpi. — Anton Mrva, trgovec, Vače pri Litijski. — Sila Ignacij, cerkovnik, Trebnje. — Gašperšič, organist, Sostro pri Ljubljani. — Dobro Ivana, trafika, Sora pri Medvodah. — Tomazin Josip, Naklo. — Milavec Alojzij, trgovec, Planina pri Rakeku. — Gros Jernej, Križe pri Trzinu. — Čadež Jakob, organist, Šmartno pod Šmarno goro. — Stare Ivan, trgovec; Rozalija Tomazin, trgovka, Leskovec pri Krškem. — Grkman Janez, organist, Komenda. — Vidmar Jožef, trafikant, Zagradec na Dolenjskem. — Janez Poznič, trgovec, Brdo pri Lukovici. — Zdešar Franc, cerkvenik, Horjul. — Štampilhar Andrej, organist, Selca nad Škofjo Loko. — Baš Julija, trgovka, St. Lambert. — Zupan Ivan, Begunje pri Lescah. — Ferbežar Franc, organist, Šmarje-Sap. — K. Oblak, trgovina, Ziri nad Škofjo Loko. — Kocjan Janez, trgovec, Šmarjeta na Dolenjskem. — Hrovat Franc, trgovec, Cerklje ob Krki.

Del. konzumno društvo, Trbovlje I. — Trbovlje — Del. konzumno društvo, Trbovlje I. — Trbovlje Kristina, Del. konzumno društvo, Vode pri Trbovljah. — Sovinec Ema (kolodvor), Trbovlje. — Vizler Cirila, Gradec pri Litijski. — Arnšek Janko, Stepišnik Ferdo (kolodvor), Hrastnik. — Kisel Helena (kolodvor) Zidani most. — Princič Alojzij (kolodvor) Laško. — Pitschl Roza, Slov. Bistrica. — Jekič Marija (kolodvor) Rogaška Slatina. — Bruderman Leopold, Konjice. — Kmetijsko društvo, Rečica v Sav. dolini. — Brenčič Marija (kolodvor) Pragersko. — Franz Julija, Petek Franc, Prodajalna tiskovnega društva, Kozoderc Ivan, Ptuj. — Replič Franc, Ljutomer. — Tiskarna »Panonija«, Gor. Radgona. — Premurska tiskarna, Erdős Barnabas, Murska Sobota. — Ribarič Leopoldina, Rogaška Slatina. — Kmetijska nabavna zadruga v Šmartnem pri Rečici ob Paki. — Brezovnik Ladislav, Vojnik. — Brglez Franc (kolodvor) Poljčane. — Frank Filip, Josip Hočevar, Krško ob Savi. — M. Pintarič, Brežice. — Del. konzumno društvo, Rajhenburg. — Pavlič Božidar, Kostanjevica. — Zagore Josip, St. Jernej na Dolenjskem.

IZDATNOST, obile pene, neškodljivost napram tkaninam in nizka cena so vrline priznanega mila »Gazela«.

IZDATNOST, obile pene, neškodljivost napram tkaninam in nizka cena so vrline priznanega mila »Gazela«.

Razno.

Boj z orli. Neki Anglež je šel v Švici skoz ozko sotesko, ko je videl naenkrat dva velikanska orla nad seboj. Spustila sta se dol, da ga napadeta. Ni imel nobenega orožja pri sebi, samo dežnik. Odprl ga je in se je pripravil na neenak boj. Komaj sta pa orla zagledala čudno orožje, sta odnehala. Še celo nekaj sta vrgla na Angleža, mladega živega prašička, ki sta ga od strahu izpustila. Ponosno je vko-rekal Anglež v svoj hotel.

Prodaja čebel. Na Holandskem je kraj Beendael, po slovensko dolina čebel. Tam je največji semenj za čebele na svetu. Lani so prodali 1586 rojev ali okoli 30 milijonov čebel.

Stara likarica. Gospa Palmer v Londonu je bila te dni 100 let stara. Rekla je, da delo ne škoduje in da vse svoje objekte še sama zlika.

Kako so jih ujeli. V Ameriki je točenje alkoholnih pijač prepovedano. Naenkrat so pa v nekem mestu v državi Illinois odprli gostilno, prav tako kakor v prejšnjih časih. Tihotapci so mislili, da se sme alkohol spet javno prodajati, in jih je prišla cela množica svoje blago ponujati. Komaj so bili notri, so se vrata zaprla in 170 jih je sedelo v pasti.

Zveza velikih mož v Ameriki. Ameriški telesni velikani imajo velike skrbi. Kamorkoli pridejo, povsod so jim postelje prekratke. Zato so ustanovili zvezo pod gornjim naslovom. Namen ji je, da preskrbi članom po večjih mestih primerne postelje, kopalne sobe itd. V New Yorku se je zveza že uveljavila in je neki hotel priredil celo nadstropje za prenočišča velikanov. Sedaj jim nogo ne bodo več štrlele izpod odeje; za 50 do 75 največjih mož je prostora v tistem hotelu. Predsednik zveze stanuje sam v hotelu, 210 cm je visok in je obrtnikom vzorec za napravno oken, postelji, vrat in ogledal.

Skozi vso Afriko peš. Dve mladi Avstralki sta se podali iz Kapskega mesta na jugu Afrike peš na pot proti Kairi v Severni Afriki. Po značni črti znaša pot okoli 7000 kilometrov, sicer pa še enkrat toliko. Dvomimo, da bi se jima namen potrdil.

Krepka mati. Nela Bretonka iz Sv. Malo (Francoskem) je imela v januarju 1904 trojčke, v

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

Iz zibajoče se množice ni bilo slišati nobene besede, ko je težka žoga, zadeta od loparjev, letela semintja od roke do roke ali se naglo valila preko ravne trate, če jo je kak mlad atlet s hitrostjo jelena pognal proti zaželenemu znamenju.¹ Slišal si le teptanje z nogami, lažji ali krepkejši top-top-top ob žogo in ropot loparjev, kadar so se zadeli gori v zraku ali doli na tleh; zdajpazdaj se je oglasil prestrašen krik žena in deklet, kadar je žoga priletela sredi mednje in so se tekmeči besno pridrvili, težko sopeč in s strašnimi očmi, ter pozabivši na vso vljudnost zanesli bojni hrup prav med svoje razburjene sestre. Zdelo se je, da se vse razburjenje omejuje le na gledavce, ki so veselo vzklikovali in tožili, izpodbujali in grajali molčeče tekmece, od katerih je bila odvisna čast našega kraja. Samo eden je ostal sredi tega hrupa stoiško miren, in to je bil Amerikanec. Stal je ob strani in opazoval borbo tako hladnokrvno kakor kak indijski poglavar, kot bi mu bilo popolnoma vseeno, katera stranka zmaga; zdelo se je, da se samo stvarno in le od daleč zanima za vso zadevo.

Ob polpetih sta bili obe stranki skoro enako močni. Imela bi se ravno začeti odločilna bitka, ko se raznese vest, da je naš voditelj nenadoma obolel in da so ga spravili z bojišča. Skirmisherji so bili zmedeni. Ravno pred zmago jim je bilo uničeno vse upanje. Dolgo in razburjeno so se posvetovali ter slednjič sklenili, da izberejo tega ali onega izmed gledavcev, ki je bil nekaj član kluba, toda dobili niso nikogar. Ti so le zmajevali z glavami, stvar je bila preveč važna in nobeden ni hotel biti odgovoren. Bila je že skoro peta ura; sodnik je že hotel odločiti v korist tujcem, kar vrže Amerikanec v splošno začudenje svojo napol skajeno cigaro proč, si mirno sleče suknjo in telovnik, ki ju skrbno zvije in izroči nekemu gledavcu, stopi naprej, vzame lopar, ga poizkusi s tem, da se nasloni z vso svojo težo nanj, ter reče popolnoma hladnokrvno in malomarno:

»Dajte, da jaz poizkusim; upam da opravi.«

Vsi so se zasmejali. Shandonci so se zveselili; oili so zapazili sive lase na njegovi bradi in glavi. Skirmisherji se niso mogli odločiti; toda razumen tovariš, ki si je bil dobro ogledal krasno postavo Amerikančeve, jim je namignil in dejal:

»Da, mi ga vzamemo; postavimo ga prav sredi znamenja.«

Napetost je vsled tega dogodka silno narastla. Ko je za boj nezmožni voditelj slišal o tem, je zahteval, naj ga nesejo nazaj, da vidi, kako se bo končalo; nič mu ni mar, tudi če umrje na bojišču. »Kje more mož častneje umreti?« itd. itd. Še enkrat so pognali žogo v višino, zmaga se je nagibala z ene strani na drugo, med pristaši obeh strank so odmevali silni, divji kriki. Slednjič so Shandonci, krepko se potegujoč za zmago, prignali žogo prav pred noge Amerikanca. Prvi tekmeč je zdiral naprej, da jo spravi skozi znamenje, pa se je naenkrat znašel kakih dvajset čevljev proč od žoge, da sam ni vedel kako; nato je bilo videti, kakor bi bil vihar pomedel prostor. Kajti naenkrat je bila predrta pot skozi valovito, zmešano množico tekmecev, ki so se na čudovit način umikali na desno in levo. Vkljub vsem modernim pravilom in določbam se je pognal Amerikanec naravnost naprej in si je s svojimi močnimi rokami in pleči napravil tako gladko pot, kakor kadar

¹ Stranki stojita vsaka pri svojem znamenju, ki nosi na vrhu drogov, skozi katere mora nasprotna stranka pognati težko, z usnjem prevlečeno žogo. Pri vsakem znamenju stojita dve vrsti atletov; prva meče žogo proti nasprotnikom, druga pa brani svoje lastno znamenje. — Op. prev.

požanje stroj za žetev snope zrelega žita. Dirjal je prav blizu m m mesta, kjer sem jaz stal, in naenkrat sem ga slišal, kako je zagodrnjal: »T' anim an diaoul.«¹ Tedaj sem spoznal, da je Irec, in se mi je prijelubil. Razleglo se je nekoliko klicev: »Tako ne sme! Tako ne sme!« — toda odobravanje množice, pri kateri se je spoštljiva nenaklonjenost do Amerikanca izpremenila naenkrat v neizmerno občudovanje, jih je zadušilo, da so morali sramotno utihniti. »Le naprej, Amerikanec!« »Slava zvezdam in trakovom!«² se je razlegalo z vseh strani, dokler se ni vpitje povzpelo do divjega irskega kričanja, ko je žoga naglo priletela preko glav nasprotnih tekmecev in vkljub silnemu naporu čuvajev znamenja veselo vdrla vanj. Toda ko je Amerikanec zadal žogi udarec, ki je odločil zmago, so ga divje, besno napadli in pod tem navalom je omahnil, medtem ko se je vsa množica teles zvalila nanj. Gledavci, katerim je Amerikanec postal naenkrat junak, so zavpili nevolje, kajti zdelo se je, da je to le maščevanje nasprotnikov, ker so podlegli. Ko so drug za drugi vstali, se Amerikanec ni mogel sam dvigniti. Sto prijaznih rok se je ponudilo na pomoč; čuti je bilo nekoliko jeznih groženj proti onim, ki so ga podrli.

Stavili so mu par čisto irskih vprašanj, kot na primer:

»Saj niste mrtvi, ne?«

»To ravno ne,« je odgovoril mirno, toda s trpečim izrazom, a menim, da sem si kje kako kost polomil.«

Rahlo so ga dvignili na nosilnico in zmagoslavno odnesli z bojišča. Ko so nosilci prispeli skozi prva vrata na trg, jim je prišel naš voditelj naproti ter se mu zahvalil za pomoč. Bil je očitno še zelo bolan, toda menil je, da mora storiti to dolžnost.

»Hvala,« je dejal Amerikanec na svoj hladni način. »Mislim, da smo jim pokazali. Toda Vi, mladi gospod, pojdite domov in se kar najhitreje okrepčajte.«

Ko so bili na pol poti, je neki star mož pogledal junaka od strani in dejal glasno:

»Zares! Kaj takega nismo videli, odkar je bil tu Kasey, slavni borivec.«

Amerikanec se je s težavo dvignil, ostro pogledal moža in dejal:

»Recite še enkrat!«

»Še enkrat pravim,« je ponovil starec sedaj nekoliko v zadregi, »da kaj takega nismo videli, odkar je Terence Kasey sam premagal župniji Ardpatrick in Glenroe.«

»Menim, da je že dolgo tega,« je dejal Amerikanec ter se zopet trudno naslonil nazaj.

II. poglavje.

Zaupni pogovori.

Obiskati sem ga moral, če že ne iz drugega razloga, pa vsaj zato, ker je tako junaško rešil čast naše župnije. Mali vzklik, ki se mu je bil izmaknil v vroči borbi, je veliko govoril. Kazal je, da mu gori pod mrzlo skorjo ameriškega ponašanja globok, vulkaničen ogenj irskih čuvstev. Narava hoče na dan in se razodene vkljub vsakovrstnim umetnim ogrinjalom. Tudi sem čutil, da je bilo v tem človeku nekaj, po čemer se je razločeval od povprečnih ljudi. Jaz imam posebno nagnjenje do teh molčečih narav, ki nikdar ne govore, temveč le posežejo kako vmes v najbolj odločilnih trenutkih ter s hitrim, odločnim dejanjem razrešijo težkoče in napravijo konec negotovosti ali prisilijo nestanovitno gospo Srečo, da izpremeni svoje mnenje, in sicer takoj.

¹ Irška kletvica.

² V mislih so imeli ameriško zastavo. — Op. prevajalca.

Obiskal sem ga v hotelu. Bil je v postelji, hudo zdelan, toda gledal je tako hladno in mirno kakor vedno. Sprejel me je kot ponavadi mrzlo in je odgovarjal na moja skrbna vprašanja s kratkimi vzkliki, tako da me je v resnici spreletaval mrzav po kosteh in da sem bil vesel, ko sem mogel oditi z zavestjo, da sem svojo dolžnost storil. Toda ko sem se ravno obrnil k vratom, mi reče:

»Zelo sem Vam hvaležen za obisk, gospod župnik. Upam, da zopet kmalu pridete!«

To je podrla vsa moja domnevanja. Kaka dežela mora pač biti Amerika, sem si mislil, da je treba ubogemu človeku nositi tak mrzlogladek jeklen oklep, s katerim zakriva svojo naravno toplo odkritost! Prihajal sem večkrat in postala dobra prijateljica.

Jaz sem bil očaran od besed, ki jih je bil izpregovoril oni starec na dan našega velikega zmago-slavja o Kaseyu, slavnem borivcu, ker se mi izmed mojih ljubljenih kaplanskih spominov vedno vračata na ustnice in v misli dva refrena narodnih balad. Prva je odpev neke slavne volivne balade iz časa, ko smo imeli na Irskem borough-volitve¹, pri katerih so bile šale, pretepi in žganje vedno na dnevnem redu. Drugi refren je novejši homerski izliv, ki so ga v zadnjih letih večkrat peli pod mojimi okni, ko sem začel baladno slovstvo bolj ceniti in spoznavati,

¹ Borough je mesto, ki pošilja tudi svojega zastopnika v parlament. — Op. prev.

kolike važnosti je za podrobno podeleželno zgodovino. Pesem sta pela navadno po kiticah menjajoč se dva glasova, moški in ženski, ki sta se potem združila v četrtem in zadnjem verz. Refren se je glasil tako-le:

Kajti vrli, mladi Kasey tu je,
ki se z njimi kakor lev bojuje...
Niti Hektor, niti Mart v boj neče
poiskati si zmagovite sreče,
kadar vrli Kasey bije,
kakor ples se po bojišču vije.

Domisljija mi je naslikala »vrlega, mladega Kaseya« kot polboga, in ker se hitro vznesem, kadar mislim na irsko preteklost, sem si ga naslikal kot velikega, odličnega in v njegovi stroki nepremagljivega borivca, res pravega junaka.

Ni bila tedaj zgolj navadna plemenita radovednost, da sem omenil bolniku enkrat to stvar v enem izmed mnogih prijateljskih pogovorov ob njegovi postelji. Menim da je človek, ki krade skrivnosti, stokrat slabši kakor ta, ki okrade žepe, in v resnici sem bil nekoliko vznemirjen, ko sem zvedel, da ni Amerikanec nihče drugi kot silni Kasey sam. Imel sem pred njim svet strah, kakor ga občutite pred veliko osebnostjo, ki vam je bila odsihmal znana samo po imenu. Temno sem slutil, da se skriva za tem skrivanjem kaka povest, morda žalostna povest. Skrivnost se je razjasnila na sledeči način.

Pritoževal se je na postrežbo v hotelu — da nima vsega, kar more bolan človek po pravici zahtevati itd.

decembru istega leta pa dvojčka. Vseh pet je bilo torej v istem letu rojenih; sedaj so stari 21 let, vsi močni in zdravi. Mati je dobila veliko državno podporo.

Mamuti. Pri Ksantenu na Nemškem so dobili ostanke desetih mamutov, velik rog in kamnito ost sulice. Torej ostanke medledenške dobe.

Fokker v Ameriki. Holandski izdelovalec aeroplanov, Fokker se je preselil v Ameriko, kjer bo v Kansasu vodil novo aviatično tovarno. Družba, ki podjetje finansira, je vtaknila v tovarno dva milijona angl. funtov. Na leto bodo napravili 1000 letal, od lahkega dvosedelnika do najmočnejšega tromotornega aeroplana.

Stari plesavci. V neki plesni šoli v Londonu se uči 84letni starček tango, drugi plesavci so pa tudi med 60 in 70. Pri nekem drugem plesnem učitelju se učiata plesati 70leten lord in ravno tako star general. Neumnost še ni izumrla.

Zakaj stoji gos na eni nogi?

(Legenda.)

Nekoč po zimi je prišel Gospod s sv. Petrom v neko vas in ker nista nikjer došla jedi, sta jo krenila v krčmo.

Ko sta svetnika vprašala krčmarja, ali ima kaj jesti, jima je ponudil pečeno gos.

Preden je krčmar prinesel gos, je šel dveličar ven in sv. Peter je ostal sam za mizo. Krčmar je prinesel lepo pečeno gos, prijeten duh se je razširjal po sobi. Sv. Peter je bil močno lačen in ga je zelo mikalo, da se loti vabljuje pečenke. Gospod pa se je nalašč mudil zunaj.

Sv. Peter si je mislil: »Saj Gospod tega ne zapazi, ako pohrustam eno bederco.« In brž se je lotil pečene gosi.

Kmalu potem se je vrnil Gospod v sobo, blagoslovil jedi in hotel jesti. V tem pa je zapazil, da od pečenke manjka eno bederco. Vprašal je tedaj sv. Petra, kam je bederco izginilo. Ta pa se je izgovarjal, da goska bederco ni imela.

Božji Učenik se je nasmehnil Petrovu izgovoru ali nič ni rekel, ker ga ni hotel osramotiti.

Ko sta se nasitila, sta odšla na daljšo pot in kmalu prideta k zmrznjenemu jezeru, kjer so stale gosi na eni nogi. To pa je bilo baš po volji sv. Petru in takoj je opomnil Gospoda, da ima gos res le eno nogo, da je tedaj nedolžen.

Gospod se je nasmehnil ter dejal: »To je že v redu, ali pojasni mi, zakaj gos stoji na desni zdaj na levi nogi?« — In osramočen učenec ni rekel niti besedice.

PROTI BOŽJASTI.

Znameniti ruski zdravnik Pavlov je našel neko tekočino, ki jo vzbrizga in tako prepreči božjast. Če se bo iznajdba izkazala uporabljiva, bomo šteli Pavlova med prve dobrotnike človeštva.

OD DANES IN VČERA

TAKO JE V ŽIVLJENJU.

Uradnik je šel v pokoj; imel je 50.000 dinarjev. Prihranil si jih je s pridnostjo, varčnostjo, vestnostjo in s knjižico umrlega strica, ki se je glasila na 49.999 dinarjev.

LETEČI AVTOMOBILI.

Že več časa praktično preskušajo zvezo med avtomobilom in aeroplanom. Sedaj jo bodo uvedli tudi v promet. Neka tvrdka v Darmstadtu na Nemškem je napravila takozvani aeromobil. Kupiš si nekaj avto, pelješ se ven na prosto, pritisneš na par gumbov, pa si v zraku; avtomobil se je prelevil v aeroplan. Ko se pelješ nazaj, pa napraviš obratno.

ČUDEN DOGODEK.

Pivovarnar Ignatz v Berlinu, 51 let star, se je hotel poročiti. Dal je oglas v časopise in je dobil nešteto ponudb. Od vseh se mu je najbolj dopadla slika 36 letne vdove, izredne lepote. Začel je dopisovati z njo. Ker se je tudi njeno življenjsko naziranje popolnoma krilo z njegovim, se je smatral za najsrečnejšega človeka na svetu in je odpotoval v Heidelberg, da se z lepo vdovo tudi osebno seznani. Ko je na določenem kraju tako lepo čakal, je planila majhna čokata in zavaljena oseba nanj, pa še očala je imela. »Tvoja Gertruda sem,« je kriknila. Ko se je je hotel otresti, ga je s solzami v očeh prosila, naj je ne zavrže, ker ga tako zelo ljubi. Slika, ki mu jo je poslala, je bila slika romunske kraljice. Gospod Ignatz se pa ni mogel odločiti za Gertrudo in je revico še tožil za povrnitev potnih stroškov. Plačati jih je morala, romunska laži-kraljica.

DOEROVA PRI LJUBLJANI.

Prosvetno društvo uprizori na Martinovo nedeljo 15. t. m. popoldne ob treh v društvenem domu burko v treh dejanjih »Pri belem konjičku«. Godi se na Bledu. Nastopi okrog 20 oseb, v glavnih vlogah naši najboljši igralci in igralke. Ker se bo burka najbrže šele predpustom ponavljala, je želeli, da v nedeljo napolnite dvorano do zadnjega kotička. Vstopnice si preskrbite od petka dalje pri Adamcu, da ne bo v nedeljo gneče pred blagajno. — Orlovska akademija, ki se v nedeljo radi neugodnega vremena ni mogla vršiti, je preložena na prvo adventno nedeljo. — Odločili smo se letos prositi sv. Miklavža, da obišče tudi naš novi dom. In zato se bodo društveni člani in članice oglasili ob priliki pri vseh radodarnih Dobročanih, da tudi vi pripomorate k temu, da bo njegov koš poln najlepših daril, s katerimi bodo 6. decembra v domu obdarovani otroci.

V globoki žalosti naznaujamo, vsem sorodnikom in znancem, da je umrla naša predobra mati, gospa

Nežika Tisel roj. Jaklič

dne 7. novembra previdena s sv. zakramenti po kratki mučni bolezni.

Pogreb se je vršil dne 9. novembra ob 10-tih dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče na Planini.

Manga pri Planini nad Sevnico.

Janez, sorog
Pavel, Janko, Viktor, Alojzij, Peter, sinovi
Cilka, sinova

Zahvala.

Vsem, ki ste v tako mnogobrojnem številu spremili našo pokojno mater na njenem zadnjem potu, ki ste jo okitili s cvetjem, ki ste molili za njo, predvsem pa pred našim gospodu župniku planinskemu za presereni govor v cerkvi, pred gosp. župnika šentvitskemu za spremstvo na pokopališče, gospodu šol. upravitelju in njegovemu pevskemu zboru za ganljivo pejo v cerkvi in na pokopališču ter vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali s nami, se prav iz srca zahvaljujemo.

Manga pri Planini nad Sevnico, dne 9. novembra 1925.

Žalujoči ostali.

Mnogo zaslužiti

delati in pridobivati denarja moremo le s povsem zdravimi rokami in nogami. Ako se naših udov polote vztrajne bolečine, ter začne trgati, zbadati, bosti in mučiti, tedaj je to velika zapreka pridobivanju. Kako blagodejno se izkaže v teh težkih

urah drgnjenje in umivanje z našim že skozi 27 let priljubljenim, bolečine olajšujočim domačim sredstvom Fellerjevim blagodišečim »Elsafluidom«! Zelo koristen je pri reumatičnih bolečinah, pri glavobolu in zobobolu; krepi in osvežuje mišice in živce, prinese pa zdravo spanje in novo moč za delo. Odznotraj in odzunaj močnejši, izdatnejši in večjega učinka kot francosko žganje in najboljše

kosmetikum te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 spec. steklenice za 99 Din, 36 dvojnatih ali 12 spec. za 250 Din, že obnem z zabojem in poštino razpošilja po povzetju lekarnar **EUGEN V. FELLER**, Šubičeva Donja, Elsatrg 16, Hrvatska. — Posamezne steklenice Elsafluida po 10 Din v lekarnah in sorodnih trgovinah.

Opozorilo. Vsa društva opozarjamo, da

je treba za vsako naznanilo prireditve, pri kateri se pobira vstopnina, plačati za vsako besedo, ozir. število 50 par. Denar naj se pošlje v pismu. Sprejemajo se tudi znamke. Na poslana naznanila brez priložene pristojbine se v nobenem slučaju ne bomo ozirali.

Pozor! — Odprodaja

čajgastih in suknjenih blač in oblek za otroke in odrasle, zim. suknjičev in drugega manufak. blaga

po zelo znižanih cenah!

F. Češnovar — LJUBLJANA, Stari trg številka 16.

Ženitna ponudba. Išcem samostojno, kmečko dekle ali vdovo brez otrok, do 35 let staro, katere ima svojo kmetijo, trgovino, gostilno ali kako drugo obrt, v svrhu ženitve. — Sem privatni uračnik, vdovec brez otrok, z 200.000 K prihrankov, simpatičen in dobro ohranjen. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« v Ljubljani pod: »Srečni dom« 7423.

Ne zamudite prilike,

ki jo nudi trgovina

I. TOMŠIČ, Sv. Petra cesta 38,

LJUBLJANA — s svojimi konkurenčnimi cenami in trpežnim vsakovrstnim blagom, kakor velourje, double za površnike, sukno za moške obleke, češki izdelki. Krasne odeje, rujava kotenina od 8 Din naprej. Moške srajce za 36 Din, spodnje blače po 26 Din. Poleg tega dobiš tudi razno drobnarijo.

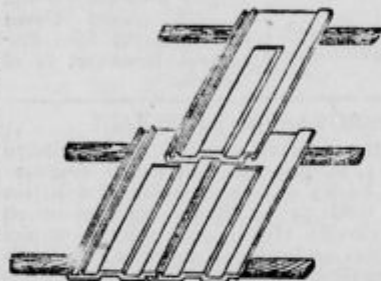
Najcenejše strešno kritje!

— Združene opekarne d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudi v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele s rešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor bobrovcev (biber) in

*** * Zidno opeko * ***

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!
Stekleni strešniki stalno na zalogi!

Vabilo na izredni občni zbor »Kmetijske nabavne in prodajne zadruge« v Šmarinem pri Litiji, r. z. z. o. z., ki se vrši 19. nov. t. l. ob pol 7. uri zvečer v mali dvorani društvenega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Prebranje pravil; 2. slučajnosti. — Ako bi občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih ali zastopanih članov. 7566

Pravo gospodinjstvo MILO je naše milo »GAZELA«. Zakaj? Zato, ker je sestavljeno iz takih snovi, ki ne kvarijo perila, ampak ga res temeljito čistijo in belijo.

ČEVLJE

trpežne za zimo dobite edino pri trdih

»VOIKA« — Ljubljana,

nasproti »Mestnega doma«, — štev. 118. Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik!

Zdravnica dr. med.

Eleonora Jenko-Groyerjeva

naznanja, da se je preselila v poslopje Jadransko-podunajske banke, Miklošičeva cesta 11. Ordinira od 8.—1. popoldne za splošne bolezni.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z **neome enim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron.

TRI

? prednosti nudi TRI.

TRI-SODA TRI razkroji sam od sebe vso nesnažo ter vsled tega olajša pranje.

TRI prištedi 30 % mila in 50 % časa

TRI podaljša za 30 % trpežnost perila, mencanje in drgnjenje, ki pokvari perilo, postane nepotrebno.

TRI je za najilnejše perilo neškodljiv, z jamčeno ne razjeda tkanin, ker je produkt natrije!

Tvornice
Zlatorog
Maribor

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

prodaja **premog**

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angeški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in briquete.

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/l.

Najboljši
šivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

znanka
Grilzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vodi
Pauk v vozanju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 513 Na malo

Krčne žile

si zavarujte s pat. **antivarix** obvezo.

Cena 150 Din

Naročila: **M. BARTL**,
Štritarjeva ul. št. 2.

ČAJNA ROČKA
modra

Čaj za dame

mila, svetla, ne razburja čaja, takotmenovana
Ruska čajna mešanica
posebno primerna za pripravo v samovarju,
ker tudi pri daljšemu vstojenju ne postane grenka.

PREDIVO

kupuje vsako množino po najvišji ceni

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 31

MARIBOR — Vetrinjska ulica št. 20

KAMNIK — Šutna št. 4

Excella
najboljši in vendar najcenejši stroj
za rodbino in obrt.
Nadomestni deli za vse stroje.
J. Gorec, Ljubljana,
Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

SREBRNE KRONE

se najvišje plačujejo. — ŠIVALNI STROJI, najboljši, 15 let garancija. Zahtevajte cenik. BUDILKE-ure, natančne, 3 leta garancija. Samo pri Jos. Šelovin-Čuden, Ljubljana, Mestni trg št. 13.

žamci Vam **JAKOST**
in **PRISTNOST**
Poljska cikorija!

Ali ste že poskusili?

stare, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za prašiče, »MASTELIN«, zakonito varovana znamka. Z malim zavitkom za 12 kron se prepričate. Razpošilja A. KOSEC, Maribor, 3 in 5 kg po pošti, franko hiša, v zavitkih po 10 in 20 dkg. — Za trgovce 50 odstotkov popusta!

Leta 1926. izide

ADRESAR

za industrijo, obrt, trgovino in gospodarstvo

Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

Prvi in edini popolni adresar kraljevine SHS.

Sestavljen po preizkušenih principih Rudolf Mosse-ovih adresarjev, ki so znani in razširjeni po vsej Evropi, bode ta adresar Jugoslavije izvrsten in prepotreben vodja vsakomur, ki išče odjemalce ali dobavne virov, ki želi kot izdelovalec ali kupec vzpostaviti v Jugoslaviji zveze, ki pusti prepotovati to deželo ali pa hoče gotovim vrstam podjetij poslati svoje okrožnice.

Pravilno sliko ogromnega obsega in bogate vsebine adresarja dobimo, ako vemo, da bode vseboval 2500 strani in pol milijona naslovov iz čez 5000 krajev cele države.

V istem bodo navedeni vsi trgovci, industrijalci, obrtniki, delniške družbe in zadrage, posestniki, najemniki, žganjarne, mlini, zdravniki, živinozdravniki, zobni tehniki, lekarnarji, odvetniki, hoteli, gostilne in

kavarne ter uvrščeni po mestih in svoji kakovosti. Pred seznamom naslovov vsakega kraja bodo navedeni vsi važni statistični, zemljepisni in politični podatki; dalje bodo v adresarju zabeleženi uradi, cerkve, šole, bolnišnice, vse trgovske, obrtne in gospodarske korporacije, zastopstva in zbornice. Našteta bodo končno vsa obrtna in prevozna sredstva, ki so važna za trgovino, industrijo in gospodarstvo, ter bode adresar kraljevine SHS na ta način vseboval vse podatke o njej, ki so znanja vredni in potrebni. Knjiga pa bode uporabna tudi za vsakega inozemca, ker bode vsebovala tozadevno kazalo v 8 jezikih.

Sedanja cena adresarja je Din 800.— izključno poština in oмот. Ta cena velja pa samo za naročitev naprej; cena se bo zvišala, ko knjiga izide.

Anončna ekspedicija

Oddelek za adresarje in kode.

Jugoslovansko Rudolf Mosse d. d.

Palača Kasino

BEOGRAD

Terazije 25.

Kot zastopnike sprejemamo še gospode, pa tudi one, ki se do sedaj niso pečali s prodajo knjig in akvizicijo oglasov.

Ržena ŽIKA ie samo ena!

To ve vsaka gospodinja, ki hoče imeti na mizi odusno, zdravo in redno kavo.

Zato zahteva v trgovini le

ŽIKO

v rdečem zavitku.

POZOR pred ponaredbami!

Kmečki fant kat. mišljenja, primerno izobražen, ki ima veselje do trgovine, zmožen 15.000—25.000 Din gotovine, se takoj sprejme za družabnika. Rokodelci, posebno krojači, imajo prednost. Samo resne ponudbe na upravo lista pod šifro: »Gotovina« štev. 7396.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.

Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLACA** za **OBLEKE** Največja izbira svilenih RUT in ŠERP. — Postrežba solidna ter nizke cene.

Popolna oprema za neveste.

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom

na priče ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke, parhet, flanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih).

Obstoj trdke blizu 60 let.

Laško brinje

se zopet dobi — **FRAN POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36. 7174

Odeje flanele

trpežne-tiger 55 Din, močne rožaste 110 Din, fine angleške karo 100 Din, krasne „Jacquard“ vzorčaste 140 Din, močne sivane kambrik odeje 170 Din, rdeče 195 Din, klotaste z molino podlago 205 Din, klotaste s klotasto podlago 225 Din, močne konjske odeje 140 Din, holi fine 208 Din, flanel rube 469 Din razpošilja veletrgovina R. Stermeck, Celje, št. 19, ilustr. cenik s čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zaštonj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manuf. robe pa samo oglede. Kdor pride z vlakom kupovat, dobi nakupu prim. povrnitev vožnje. Kar ne ugaia in ni odrezano, se zamenja ali vrne denar. Naročila čez 500 Din, poštne prosto — — — Trgovci engross cene,

Najuspešnejše sredstvo za refo domače živine je brezdomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzoiav.: Gospobanka.

Račun pošilnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Diakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik, Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—, vloge nad K 600.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.